

Taxa postala
 plátó in num.
 No. 224713/929.

Szerkesztőség
 és kiadóhivatal:
 Cluj, Str.
 Baron L. Pop

10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
 Havonta 110, negyedévre 320, fél-
 évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
 földre: Havonta 2, negyedévre 6,
 félévre 12, egészévre 20 dollár. Hír-
 detések díjazás szerint. Az „UJ
 KELET” a transilvaniai és banati
 zsidóság egyetlen politikai napilap-
 ja. Cikkeink utánnyomását csak a
 forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET
 SZABÓ POLYDOKUMENTUM

Bérmintetlen
 leveleket nem
 fogadunk el.
 — Kéziratok
 megőrzését és visszaküldését nem
 vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marion
 Ernő. Felelős szerkesztő: Jánbor
 Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hát-
 szegi Ernő, Strada Cobălcescu 52.

Ara 5 lej

Kedd, 1937. június 1.

5697. EV. XX. ÉVF.
 SZIVAN 22. 121. SZAM

A német flotta a „Deutschland” bombázása miatt rommá lőtte Almeria kikötőjét

A spanyol kormányrepülők bombázásának 23 német tengerész esett áldozatul, 83 megsebesült

A valenciai kormány a népszövetségi tanács azonnali összehívását kérte Almeria bombázása miatt

Párizs, május 31. A spanyol köztársasági kormány két repülőgépe szombaton este 6 és 7 óra között bombákat dobott a nemzetközi ellenőrzésben résztvevő „Deutschland” német hadihajóra, mely pihenő állásban, Ibiza földközti tengeri sziget mellett horgonyzott. A bombák, legújabb hírek szerint, 23 német tengerészt megölték és 83-at megsebesítettek. A bombázásról szóló hír, mely még vasárnap éjjel elterjedt, óriási izgalmat keltett Európa külpolitikai központjaiban, ahol súlyos következményektől tartanak. Különböző jelek arra mutatnak, hogy a következmények enyhítése érdekében meg is indult már a diplomáciai munka, melynek eredményéről azonban egyelőre semmi sem szivárgott nyilvánosságra. Német részről tegnap jelent meg az első hivatalos közlemény, mely hangsúlyozta, hogy a birodalmi kormány a támadással kapcsolatban kötelességszerűen lépéseket fog tenni s ezeket a lépéseket mindenütt késés nélkül közli a londoni benemavatkozási bizottsággal.

Ahogy a németek állítják be a bombázás lefolyását

A bombázás lefolyását különben teljesen más megvilágításban írják le Berlinből és Valenciából. Német jelentés szerint a Deutschland hadihajó, mely a nemzetközi ellenőrzés szögletében áll, Ibiza sziget előtt pihent a támadás pillanatában. Váratlanul két alacsony repülő spanyol köztársasági repülőgép haladt el fölötté, bombákat dobva a hadihajóra. A légénység éppen a hajó védtelen terében időzött. Egyik bomba a hajó hálótermébe haftott, megölt husz (későbbi jelentés szerint 23) embert és megsebesített 73-at (későbbi jelentés szerint 83-at). A Deutschland nem tüzelt a repülőgépekre és így a támadás minden tekintetben indokolatlannak

tekinthető. A hajó, amely nem sérült meg komolyan, a sebesülteket azonnal Gibraltárra vitte, ahol ápolás alá vették őket.

A valenciai kormány jelentése a bombázás körülményeiről

Valenciából érkezett Reuter-jelentés szerint a spanyol köztársasági kormány egészen más megvilágításban adja az eseményeket. A jelentés szerint két spanyol köztársasági repülőgépet, amelyek Palma di Maiorca felé haladtak, Ibiza mellett a Deutschland német hadihajó tűz alá fogott, mire a repülőgépek 12 bombát dobtak le a hadihajóra. A 12 bomba közül 4 a hajó fedelzetén robbant fel. A német hadihajó közvetlenül az ibizai part mellett horgonyzott, holott az ellenőrzési előírások szerint legfeljebb tíz kilométerre közelethozható meg a spanyol partvidéket. Emellett — mondja a valenciai jelentés — a kérdéses helyen nem is német hajókra, hanem francia hajókra van bízva az ellenőrzés s így a bombázott német hadihajó nem hivatkozhatik arra, hogy ellenőrzési szögletben volt. A kérdés tisztázását az angol fővárosban mindenestre rendkívül sürgősnek és fontosnak tartják. London és Párizs diplomáciai körében nagy izgalommal néznek az események fejlődése elé.

Minisztertanács Berlinben

A helyzet súlyosságára vall, hogy Hitler birodalmi vezér és kancellár, aki egy müncheni ünnepségen vett részt, a bajor fővárosban tárgyalat a táviratilag odahívott Neurath külügyminiszterrel és Roeder tenger-nagy, haditengerészeti főparancsnokkal. A tárgyalás után Neurath-tal és Roeder-rel együtt azonnal Berlinbe utazott, ahol összehívták a birodalmi fővárosban levő minisztereket.

képpen a köztársaságiaknak a Deutschland ellen intézett támadására. A megtorló intézkedések befejezést nyertek a kikötői felszerelések megsemmisítése és az ellenséges ütegek elhagatása után.

Másik hivatalos közlemény szerint újabb német hajók fognak azonnal elindulni a spanyol vizekre az ottani német tengeri haderők megerősítése végett.

Ismeretlen nemzetiségű tenger-alattjáró elsüllyesztett egy spanyol hajót

A nemzetvédelmi minisztérium jelenti Valenciából, hogy ismeretlen nemzetiségű tenger-alattjáró elsüllyesztette a Ciudad Barcelona kereskedelmi hajót. A hajó mindenestől eltűnt, az áldozatok száma nagy.

A Ciudad Barcelona Marseilleben rakódott be a vámhatóságok és a benemavatkozási bizottság ellenőrei jelenlétében és semmiféle hadi tárgyat nem vett fel. A hajó személyzetén kívül néhány utas is volt, összesen 110 ember. Egyelőre nem tudni, vajon ezek közül megenekült-e valaki.

A népszövetségi tanács azonnali összehívását kérte a valenciai kormány

A havas gerfi jelentése szerint a valenciai kormány a népszövetségi tanács azonnali összehívását kérte. A köztársasági kormány közlése szerint a népszövetségi tanácsot egyidejűleg értesítették Almeriának több német hajó részéről történt bombázásáról.

A Havas római jelentése szerint mértékadó olasz körökben — jellemzően — Almeriának a német hadihajók által való bombázását teljesen indokoltnak tekintik.

Londonból jelenti a Reuter, hogy a német kormány kérésére ma összeül a benemavatkozási bizottság a Deutschland bombázása ügyében előterjesztendő jelentés meghallgatása végett. Ezen ma kihalgatáson fogadta a francia, olasz és német nagyköveteket, akikkel a német hadihajó bombázásának kihatásairól tárgyalt.

A Reuter berlini jelentése szerint a benemavatkozási bizottság mai ülésén közlik azokat az intézkedéseket, amiket a német kormány a Deutschland bombázása ügyében tenni akar. A Reuter szerint nem valószínű, hogy Berlinben illetékes nyilatkozat hangozzék el a benemavatkozási bizottság ülése előtt.

Súlyos nemzetközi következményektől tart Párizs és London

Párizsi jelentés szerint bár az a hír, hogy a német kormány azonnal válaszolni kíván — mintahogyan Almeria bombázásával válaszolt is — a Deutschland bombázására, csak tegnap késő este érkezett meg a francia fővárosba, mely benyomást keltett politikai körökben. Hasonló a helyzet Londonban is. Németországnak magára kell vállalnia a közvetlen kezdeményezés feletti felelősséget, aminek súlyos nemzetközi következményei lehetnek — állapítják meg.

Az összes párizsi lapok kivétel nélkül foglalkoznak a Deutschland bombázásával. A Le Journal szerint a helyzet súlyos azon tény miatt, hogy a németek a bombázást a Harmadik Birodalom tekintélye megsértésének tekintik. A Le Jour azon véleményének ad kifejezést, hogy Németország, habár erőlyesen lépett fel, nem fog olyan lépésekhez folyamodni, amelyek helyrehozhatatlan következményekkel járnának.

(Folytatása a 10. oldalon.)

Degrelle után Mussert

A belga fasizmus veresége alaposnak bizonyult. A rexista táborban a fegyelem egészen meglazult. Sok hívó elhagyja a vert sereget. Degrelle lapjainak példányszáma rohamosan csökken. Már a flamand nacionalisták is szígyellik a rexistákkal kötött szövetségüket.

Mussert főmérnök urnak, Degrelle holland kartársának, a holland fasizmus „Führer”-jének a rexizmus brüsszeli veresége nem valami elsőrangú választási propaganda volt.

Bárha Mussert Degrelle-lel rokon szerzet, a holland fasizmusnak megvan a maga sajátos, a holland kultúrához és politikához simuló képe. Hollandiában, éppúgy mint Belgiumban, hosszú ideig a liberalizmus volt uralmon. A liberálisok veresége után a protestáns és a katolikus felekezeti pártok diktálják a holland politika ütemét. Hollandiában, a közép- és a kispártok országában a legerősebb párt a katolikus kisebbség pártja, amelyre a mandátumok 28%-a esik. A liberálisok ma csak segédcapatai a protestáns és a katolikus felekezeti pártoknak.

Valóságos szimbolikus jelentőség Hollandia miniszterelnöke, hogy a holland konzervatívizmus vezére, Colijn olyan reakciós protestáns párt vezetője, amely mtgát „forradalomellenes”-nek nevezt. A forradalomellenes párt óvatoss, a hagyományokhoz ragaszkodó reakciós és nem zajos, demagóg ellenforradalmiságot képvisel. Konzervatívizmust és nem fasizmust jelent. Colijn nem jelentéktelen politikai sikerét jórészt annak köszöni, hogy valóságos mintaképe a hittörzsg és vagyonát féltő holland filiszternek. A merész gazdasági és társadalmi kísérletek ellen tiltakozó gyűléseit — a választási kitűzdelemben a hetven évhez közelálló politikus naponta több gyűlést tartott — szűttárok enékedésével, bibliaolvasókkal kezdték meg mindig és zsoltárokkal fejezték be.

A zsoltárokat éneklő nyugodt és álmos forradalomellenességet a Hollandiát is erősen sújtó gazdasági válság hangos nyugtalan ellenforradalmisággá alakítja át a középrétegek egy részében. Programja jórészt, propagandája fonográflemezéhez a holland „nemzeti fasizmus” természetesen külföldről jut. Mussert ur még annyira sem erőlteti meg magát, mint Degrelle. Pártjának nevét — „nemzeti szocialista”-nak nevezt magát — vámtmentesen kapta a Hamadik Birodalomtól.

De a német programból mindent mégsem vehetett át. Hollandiában a középosztályok körében — s Mussert éppúgy, mint Degrelle, a középrétegekre támaszkodik — a vallásos hagyomány igen erős. A faji mítosz rövidesen nyakát törné annak a pártnak, amelyik hirdetni merné. Musserték ezért elvetik a faji gondolatot. Nem Votan-imádók, nem antiszemiták. Térdet hajtának a „zsidó biblia” előtt. A forradalmárok nemcsak a gazdasági radikalizmusban, hanem a reakcióban is felül akarják múlni.

Vezető gondolatuk: el a parlamentari demokráciától, vissza a reakciós 1814-es alkotmányhoz! A holland fasizmusnál különösen szembevetendő a fasizmusnak vérbeli rokonsága a középkori rendi világgal, gyökeres ódonasága, elavultsága, minden erőltetett újdonsága ellenére.

Mussert sikere a tartományi választásoknál a válság tetőfokán arra vezethető vissza, hogy a középső rétegekben sok olyan ember akadt, aki hitt abban, hogy a válságtűtőtte sebben a fasizmus korporatív csodaszerei segítenek.

De Colijn maradian fukar deflációs politikájával remcsak a holland fasizmus fordul szembe. A holland szociáldemokrácia, az ország második pártja, az 1933-as választásoknál a szavazatok 22%-át kapta, a colijni gazdaságpolitikával szemben elsősorban a skandináv szocialista gazdaságpolitika sikere eredményeivel agítta. Összehasonlítva a skandináv államok termelésének erőteljes növekedését a holland termelés visszaesésével.

De ennél tovább is megy. Szocialista tervgazdasági eszméktől erősen áthatott munka-

ó nép életéne
 z á Erec Jiszri
 k a megváltá

sege segítség
 erv megvalós

Hule földjéne

y sikere
 ban

25-én tartotta
 et nagy emléke
 lthatatlan roma
 es fordulója a
 61 a főváros m
 s nagy zeneért
 onista emléke
 c Emil, a nagy
 el. Mélyenjár
 tikus stilusban
 ób Muresan ké
 művészetét. A
 Egyesület egy
 felolvasást rá

nyról szóló tud
 gyönyörű emléke
 i években ebbet
 ottak. A nemes
 előadást röví
 n fogják kiadni

SPORT

versitate

(Az Uj Kelet
 arugócsapata
 amelyben pont-
 bajnokságot s
 meg is látszik
 endülettel, szép
 tilon dicséretére
 teljes játékidő
 ek, amit az el-

lépített, szemre
 k ki. Az első
 esik, amikor is
 a lábáról a ka-
 igen szép ak-
 ólja. Ezután az
 itörő Ploestean
 akadályozza.
 az és a játékt-
 itél, amit Gain

sitateaban Sza-
 rek. Jobban is
 ból ki is egyen-
 adás után a ve-
 ét jön a TC és
 érdemelten győz-
 Clurel dr.
 —Crum, Nagy-
 —Constantinescu

ancovici, Medrea
 nescu—Pinte—
 Lepkés R. T.
 on L. Pop 14.
 -60.

fejfájás ellen Betetvás paritilla!

tervet dolgoz ki, amelynek egyes részeit a holland szocialisták még a belga munkaterv hollandok realizmusának megfelelően sokkal terv nem olyan átfogó, mint a belga, de a hollandok realizmusának megfelelően sokkal részletesebb, aprólékosabban kidolgozott. Ennek a tervnek az érdekében hatalmas propaganda folyt Hollandiában.

A párt propagandisztikus hadjáratában a gazdasági elemeken kívül igen nagy súlyt helyezett az antifasiszta szellemre, a demokratikus szabadság ideológiájára. Új elvi nyilatkozatában a párt élesen rámutat arra, hogy a holland szocializmus voltaképpen folytatója azoknak a hagyományoknak, amelyek a holland szabadságharcokban alakultak ki. Azokban a küzdelmekben, amelyeket a habsburgi abszolútizmussal szemben folytatott Hollandia népe a vallás és gondolat szabadságáért, Mussert zászlajával, az abszolútizmus hagyományával szemben a holland szociáldemokrácia a gondolat szabadságának és a türelmesnek nemes holland hagyományaira hivatkozik.

A holland szocializmus gazdasági és ideológiai harca a legutóbbi időben komoly eredményekre mutat.

A holland szocializmus legerősebb segítő-társa a választási küzdelemben az ország határain kívül volt. Ez a Harmadik Birodalom. A katonai drill semmiképp sem népszerű a hollandok szemében. Hollandia inkább a különöcök, mint a nyábjemberek országa. A nyábjegyelemmel, a kolompós-rendszerrel nemcsak szocialisták fordultak szembe. A demokratikus liga frontjába egyesültek az antifasiszta polgári és szocialista politikusok.

De a fasizmus ellen Hollandia nemcsak a demokratikus propagandával küzd. Colijn a választásokon olyan alkotmánymódosító törvényeknek szeretne kétharmad többséget szerezni, amelyek törvényen kívül helyezik az alkotmányellenes programot hirdető irányzatokat. Ezek a kivételes törvények egyaránt fordulnak a kommunisták és Musserték ellen. Mussert feljajdul a „pseudofasiszta” rendszabályokkal szemben.

De a szocialisták is szembefordulnak velük. Biznak abban, hogy a holland nép tulnyomó többsége elveti egy a fasizma, mint a kommunista elveket. Meg vannak győződve arról, hogy Hollandiát kivételes törvények nélkül lehet kormányozni, ha a gazdasági válsággal szemben, amelynek hatásai ott még mindig erősen érezhetők, a kormány kivételes intézkedésekkel lép föl. A holland progresszív reméli, hogy a fasizma törekvésekkel szemben, amelyek a spanyol inkvizíció szellemét képviselik, győz a holland szabadságharc szelleme és hogy a középkori inkvizíció föltámadása Musserték valóra nem váló vágyalma maradjon. Hogy a musserti fasizmus arra a sorsra jut, amelyre a szomszédos Belgium rexizmusa.

HAMAR FÁRAD FÁJNAK A LÁBAI

AESCULAP
KAPRATÓ
KARMEN

Bevezetőnk minden LÁB PÁJZSALMA HA...
SZABADALOM N. 21015
ROM. KIR. SZABADALOM N. 21015

Bevezetőnk minden jobb állapotokban.

„Egy új zsidó nemzedék heroldja”

A nemzetközi szakszervezetek titkáranak előadása a palesztinai zsidó munkásságról és dolgozó ifjúságról

Prága, május 31. S. Aufhauser, a nemzetközi szakszervezeti szövetség Prágában élő titkárja, aki Hitler uralomrajutása előtt a németország magánalkalmazottak általános szövetségének elnöke, és a napokban tért vissza Palesztinából, ahol hosszabb ideig tartózkodott. Az épülő országban szerzett impresszióiról a „Neue Weltbühne” és a „Selbstwehr” hasábjain számol be. Ezenkívül a csehszlovákiai szociáldemokraták vezetőinek körében is előadást tartott a palesztinai zsidó építőmunkáról.

Aufhauser előadásában többek között a következőket mondotta:

A zsidó munkások áldozatkészsége
— Nagy erőpróbát állott Erec Jiszrael 1936-ban, nem az angol mandatárius kormány gazdasági intervenciója, hanem egyedül és kizárólag a zsidó munkásmozgalom és annak átfogó központi szervezete a Hisztdarut Hávodim tevékenysége által. 1936-ban ötezer zsidó munkanélküli volt az országban. Ez a tehertétele a munkapiacnak elegendő volt ahhoz, hogy nyomban és minden vitaközös és hitelinfliáció nélkül valóban produktív és széles alapokra helyezett munkatermiéti akcióit indítsanak be. A Hisztdarutnak gyors ütemben és eredményteljesen sikerült megvalósítania tervét, miután a zsidó munkások áldozatkészségük maximumát tanúsították munkanélküli testvéreik iránt. Minden dolgozó munkás 12 nap bérért adta 1936 első felében az újépítési mű megvalósításának javára, összesen 84 ezer fontot.

A kollektív munka
— Sem a saját munkája alapján álló szövetkezeti telepeken, a mosav ovdimokon, sem a magas fejlett telepítési kommunákban, a kvucákban nem létezik bérmunka. A föld itt nem privát nyereség forrása, nincs itt idegen munka, amelyet az egyes zsidók meggazdagodására lehetne kihasználni, itt mindenki mindenképp dolgozik. A munkaadóknak ez a kollektív kitermelése és értékesítése képes egyedül felkelteni az egyedek maradványaitól oadaadást a közösségi mű iránt, amelynek segítségével a politikai és gazdasági nehézségek valóságos tengeren gázol most keresztül az erecsizraeli dolgozó ifjúság. A Hisztdarut óvja és védi a dolgozó zsidó népi politikai, gazdasági, társadalmi és kulturális érdekeit. A Hisztdarut mint igazi szakszervezet egészében fogja át a dolgozó emberek életét. Ez a szervezet 100,000 tagjával az egész jisiv legerősebb várának bizonyult a legnagyobb szükség idején.

A Hisztdarut mint gazdasági tényező
— De más országok szakszervezeteitől eltérően a Hisztdarut nemcsak mint szociál- és bérpolitikai képviselője a munkásoknak tölt be hatalmas hivatást, hanem az ország egyik legjelentősebb gazdasági tényezőjévé is tette a zsidó munkások szervezetét. Benne összpontosul a kollektív mezőgazdasági telepítési műve. A munkástelepek mezőgazdasági termékeit a „Tnuva” szövetkezet adja el. A földmunkások szervezetének szövetkezte, a „Jachin” saját rezsiiben hajt végre ültetvények ültetésére és gondozására szóló megbízatásokat. Az Agrárbank és a mezőgazdasági telepítési bank, a „Nir” hathatós támogatást nyújt a telepítések, talajjavítási munkálatok, építkezések stb. finanszírozásánál. A Misrad Kablani, mely ugyancsak a munkásság szövetkezeti üzeme, Palesztina egyik legnagyobb építő vállalatává nőtte ki magát. A Hisztdarut közös haszonra támaszkodó lakásépítési tevékenysége a tel-avivi, jeruzsálemi és haifai munkásnegyedek és kertvárosok révén régóta biztosította magának az elsőbbséget a zsidó munkásság egyetemes lakás-ellátása terén. A Hisztdarut pénzügyi intézetei, a munkásbank, a kölcsön takarékpénztár, nemkevésbé a

Hassneh népbiztosító társaság ugyancsak igen fontos gazdasági szerepet játszanak a munkásság és az ország életében. A szövetkezeti központ gépezete mutatja, mily nagy-kiterjedésű a palesztinai zsidó szövetkezeti rendszer. Az ipar, a közlekedés, és minden társadalmi munka terén nélkülözhetetlen tényezők a szövetkezetek. Az egész országot behálózó autbuszüzemelés legnagyobb részét szövetkezetek kezében van.

Az arab-zsidó munkásprobléma
A Hisztdarut szervezeti tevékenységének középpontjában ma is a zsidó munka kérdése áll. Sem az arab béryomás, sem a zavargások nem térítették el a Hisztdarutot attól a szándékától, hogy közlekedést teremtsen a zsidó és arab munkások között. Tovább akarjuk építeni a „Palesztinai munkásságot”, amely arab és zsidó munkások közös testülete. Rövid idő óta arab újságot ad ki a Hisztdarut „Kakikat Al'amr” „az Igaz ügy” címmel és ez a lap bizonyosan hasznos eszköze lesz a további közlekedés művésének. A zsidó nép megújulásának és Palesztina felépítésének motorikus ereje azonban a zsidó ifjúság átrétegződése a produktív munkában. Azok a zsidó földmunkások, kézművesek, ipari, építő és közlekedési munkások, akiknek erecsizraeli nap-napi

Rockefeller receptje a biztos meggazdagodásra

Kis történetek az olajhírály legendás fukarságáról

Newyork, május 31. Az amerikai újságok egész sereg keves epizódot elevenítenek fel az elhunyt John D. Rockefellernek, a világ leggazdagabb emberének életéből.

A megszámlálhatatlan dollármilliók ura fukar ember hírében állott. Mindig csak néhány fillér értékű rézpénz csörgött a zsebében, és ha valaki megállította, hogy segílyt kérjen tőle, akkor a nála levő néhány fillérből elégitette ki. A pincéretet és a szállodai személyzetet sem kényeztette el nábbi borralalokkal. Amikor néhány évvel ezelőtt Európában járt, mindenütt a keservesen csalódott pincérek és egyéb kiszolgálószemélyek tömege morgott utána. Azt mondják, hogy egész európai turájára alatt egyetlen fillérral sem adott többet, mint amennyit a normális árszabás szerint okvetlen ki kellett adnia. John D. Rockefeller valóban senkinek sem adott olyan pénzt, ami nem járt az illetőnek. De csak ebben az irányban volt fukar mert fukarságának híré fényesen megcáfolta százmillió dolláros adományával, amelyet tudományos és emberbaráti célokra áldozott.

Rockefeller egyébként abban a pillanatban védekező állásba helyezkedett, mi-helyt észrevette, hogy valaki pénzt akar tőle kicsikarni. Pár évvel ezelőtt meglátogatta azt a farmot, hol gyermekeveit töltötte. Örömmel látta, hogy a bérlő lát-szolja jólétben él és a farmot rendben tartja. A farmer céval vendégelte meg a dollármilliomost. Tea után a farmer anyagi gondjairól kezdett mesélni és panaszkodott, hogy neinsokára esedékes lesz egy ezerdolláros váltó a, de még nem tudja, hogy miből fogja kifizetni. A petró-leumkirály jóindulatúan meghallgatta a farmert, aztán bucsuzáskor elővett egy

Eredeti közlemény
S. E. Brasov, Str. Regele Carol 25. Következő levelet írja hozzánk:

Igen tisztelt Gyógyszerész Ur!
Fivérem, aki már nézni, hallgatni nem tudta évek óta tartó kínzó gyomorfájdalmamat és rettenetes bél-göröcsökből fakadó szörnyű jaggatásaimat, hazaérkezve meglepett 1 üveg Gastro D. gyógyszerrel. Eddigi eredménytelen próbálkozásaim után egyszerűen csodálatsnak kell neveznem azt a gyógyító hatást, amit rövid használat után Istennek hála elértem pokoli kínjaim után. De nagyon szeretném a kurát folytatni, miéért is kérem részemre még 2 üveg Gastro D-t sürgősen elküldeni...

Ezen amerikai gyógynövény kivonatával készült Gastro D. ma már a különböző gyomor-, bél-, epe-, vese- és májbetegedésekben szenvedők közkincsévé vált, mert rövid kura után a legkitünőbb eredmények érhetőek el.
Kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

nehéz munkájukban az az egyedüli céljuk, hogy a természet és a technika értékeit a társadalom szolgálatába állítsák, — új zsidó nemzedék heroldjai. Utjuk a produktív munkán át a hatalomhoz vezet.

egydolláros bankjegyet és átnyújtotta a farmernek ezekkel a szavakkal: „A tea kitünő volt!”

Rockefeller szívesen terjesztette magáról azt a hírt, hogy fogához ver minden garast. Amikor egy riporter egyszer azt kérdezte tőle, hogy nem óhaj-e külföldre utazni, ezt a választ kapta:

— Olyan nagy a drágaság, hogy én ezt a fényűzést nem engedhetem meg magamnak.

Még mint fiatalember, 1870-ben megalapította a Standard Oil Companyt. Öt évvel később társaival együtt súlyos anyagi nehézségek közé került és úgy látszott, hogy a vállalat csufosan meg fog bukni. Egy clevelandi banknak körülbelül kétmillió dollárral tartozott és ezt a tartozást még akkor sem tudta volna kifizetni, ha a vállalat egész vagyonát pénzé teszi. Ha akkor a bank ragaszkodik a tartozás kiegyenlítéséhez, Rockefeller visszazuhanhat volna a szegénységbe és soha sem gyűjtötte volna össze azt a nagy vagyont, melyért világszerte irigyelték.

Rockefeller soha sem szónokolt a nyilvánosság előtt. Az újságírók is csak leg-ritkább esetben tudták megszólaltatni. Mielőtt azonban európai turájára indult, kénytelen volt válaszolni az újságíróknak, akik aziránt érdeklődtek, hogy véleménye szerint melyek a meggazdagodás előfeltételei: Rockefeller biztos meggazdagodásra a következő receptet adta:

Mindenekelőtt határozd el, hogy feltétlenül sikert érsz el.
Légy becsületes és megbízható.

Legyen benned erős akarat és elhatározóképesség.

Tedd magadat hasznossá munkaadód részére.

Kezdd egészen lent és onnan dolgozd fel magadat.

Ne félj a munkától.
Mutass fel mindig több eredményt, mint amennyit várnak tőled.

Mesterségeddel kapcsolatban tanulj meg mindent.

Ne áldozd életedet kizárólag a sportoknak.

Ha dolgozol, hiába vársz boldog életre.

— Heves bőrvizsketésnél és csalánkiütésnél a gyomor és a béltraktus reggel felkelés-kor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel feltétlenül kitisztítandó. Az orvosok ajánlják.

VI-ik Goldmark szimfónikus koncert
Junius 9-én
Vendégdirigens **FISCHER VILMOS**
Program: Beethoven, Haydn, Hamerik, Smetana, Schubert.
A Zsidó Árvagondozó javára. A Davila Színházban.

Budape...
egyik m...
egy fiata...
Az újsá...
titotta m...
rem, hán...
budapesti...
mai gonc...
mérgezet...
latai tár...
valóiból...
Elein...
Arról, ho...
mos 1:1-...
ban var...
vége ker...
az, hogy...
— Azt...
ból — ...
lettem ü...
kiütköz...
— Per...
a zsidók...
Kisbar...
bátjának...
jémből e...
jú nyilas...
— Ny...
büszkén...
hogy ő...
ka.
— Na...
gyan leg...
— Az...
megagita...
— Tuo...
tálni? ...
— Hog...
a leckét...
— Va...
írásban...
— De...
— Oly...
mit jelen...
— Na...
téged me...
— Ugy...
egy foly...
— Ebb...
— És...
hívásnak...
— Há...
kosan ké...
abba bel...
kimulatta...
gyarazó...
— Az...
illik az...
sugott a...
és én a...
tam és...
zsidóver...
att, nem...
— Há...
— Am...
akkor ige...
gyek faj...
más faj...
zedékből...
— Még...
berrel, a...
— De...
érdekből...
— Ner...
— Ugy...
a könyve...
keresked...
ba. Ezzel...
szont az...
menjek v...
mert má...
legyen.
Egy...
— Szó...
hogy hog...
megagita...
közé.
— Szó...
kivel egy...
zríznék...
sület, ne...
tetlek, ho

A MEGMÉRGEZETT GYERMEK

A nyilaskeresztes gimnázista, aki antiszemita, mert a Weisz nem akart latinból sugni

Budapest, május 31. A budapesti Ujság egyik munkatársa találkozott az uccán egy fiatal gimnázista nyilaskeresztesel. Az újságíró maga az interjú alanya szótította meg ezzel a kérdéssel: „bácsi kérem, hány óra van? A beszélgetésből a budapesti magyar középiskolai fiatalság mai gondolatvilága tükröződik. A megmérgezett fiatalság szándékai és gondolatai táruznak fel a gimnázista mondani-valójából.

„Nyilas vagyok“

Eleinte mindenféléről diskuráltunk. Arról, hogy a Hungária, meg az Elektromos 1:1-re végzett és most nagy drukokban vannak a kék-fehérek. Majd az év vége került szóba és ezzel kapcsolatban az, hogy milyen lesz a bizonyítvány?

— Azt hiszem pótra fogok menni latinból — mondotta. — Tetszik tudni, mellettem ül egy csuda link alak, a Weisz és kiütöközt belőle a faja, mert nem sugott!

— Persze — mondom — te haragszol a zsidókra!

Kisbarátom büszkén megbillentette kabátjának bal kihajtóját, amely alatt fehér fémből egy körülbelül centiméter átmérőjű nyilaskereszt húzódott meg.

— Nyilas vagyok! — mondotta olyan büszkén, mintha azt mondotta volna, hogy ő lett a tanulmányi verseny bajnoka.

— Nagyszerű — mondom. — Hát hogyan lettél te nyilas?

— Az, tetszik tudni, úgy volt, hogy megagittáltak.

— Tudod te, mit jelent az a szó: agitálni?

— Hogyne tudnám! — felelte és mint a leckét hadarta el:

— Valamely eszmének szóban, vagy írásban híveket szerezni.

— De azt is tudod, hogy ez latin szó?

— Olyasféle. Szórol-szóra nem tudom mit jelent.

— Na — és milyen eszmére agittáltak téged meg?

— Üsd a zsidót! — mondotta, majd így folytatta kevés szünet után:

— *Ebben benne van az eszme!*

— És te eleget tettél már ennek a felhívásnak?

— Hát persze — mondotta, majd diákosan két markát a szája elé tartotta és abba belenevetett szégyellősen. Mikor jól kimulatatta magát a kis legény, szinte magyarázólag így folytatta:

— Az a veres kabattal történt. Tudniillik az a bizonyos nevezetű Weisz nem sugott a latin órán, de ez még a télen volt és én a télikabátomat szünetben ráborítottam és elkezdtem verni. Tulajdonképpen zsidóverés volt, de eredetileg a latin miatt, nem az eszméért.

— Hát te haragszol a zsidókra?

— Amennyiben olyanok, mint a Weisz, akkor igen. A zsidók általában mind irigyek fajiságuknál fogva és nem türik a más faj létezését, miután ők kapzsi nemzedékből származnak.

— Még nem találkoztál olyan zsidó emberrel, aki jó volt hozzád?

— De igen, azonban az illető bizonyos érdekből volt jó.

— Nem értem, hogyan gondold ezt?

Egy „csudaklassz“ egyesület

— Szeretném, ha őszintén elmondanád, hogy hogyan kezdődött az, amikor téged megagittáltak, hogy lépjél be a nyilasok közé.

— Szórol-szóra ezt mondotta a barátom, mivel együtt járunk mindig haza és együtt zrikünk: „Te, van egy csudaklassz egyesület, nem akarsz belépni? És figyelmeztettek, hogy már csak azért is muris, mert

titkos a dolog, és fel is kell esküdni és jelvényt is adnak!“ És kérem szépen, én ilyen dolgot nem hagyok ki, miután titkos a dolog és jelvényt is adnak, hát beléptem.

— És voltál fenn itt ebben az uccában, ahol mi találkoztunk?

— A szerb ucca kilenc alatt?

— Igen. Ott.

— Akartam most felmenni, de hogy tetszett mondani, hogy félhét van, már nem mehettem, mert félek a fatertől, hogy megruház. Ő lakatos, egész nap dolgozik és vele nem lehet zriket csinálni.

— Na arról beszélj most fiam, hogy mit mondott a barátod, hogy miért klassz az az egyesület?

— Azért, mert azt mondotta, hogy az olyan zsidókat, mint a Weisz, verni lehet, miután egyáltalán nem szokásuk, hogy segítsenek.

Néhány pillanatnyi szünet után felcsillant a kis nyilas ifju szeme és mint, aki rátalált a helyes nyomra, így folytatta:

— Tetszik látni, a Weisznek sem szokása, hogy sugjon, mert az is egy segítés. A barátom azonban átvitt értelemben gondolta a dolgot, hogy az élet terén sem segítenek ezek az emberek.

— Hogy sohasem segítenek és senki sem, így gondoldod?

— Talán azt hiszem, hogy akkor segítenek csak, ha ebből a faji érdek kiütöközik.

„Vezérféle“ akar lenni

— Mi akarsz te lenni fiam, ha majd férfi leszel?

— Szabad és független ember, aki a nép élére állhatok!

— Országgyűlési képviselő?

— Nem! Inkább olyan vezérféle, aki csak parancsol, aki csak szónokol s a ki-nek engedeimeskednek a népek.

— És akkor még mindig haragudni fogsz a zsidókra?

— Dehogyan haragudnék, miért haragudnék? Akkor én már vezér leszek és ők jönnek majd hozzám, hogy segítsék rajtuk. Most csak azért haragszom rájuk, mert a Weisz utján érzem a nyomást.

Ez a fiatalember, mint szórol-szóra leírt diskurzusunkból megállapítható, szubjektív okok miatt tüzte kabátja hajtókája mögé a nyilaskeresztet. Ha az a bizonyos Weisz a latin órán sugott volna vagy ha az én kis barátom akkor a latin leckét megtanulta volna és így nem kapott volna szekundát, azt hiszem egy nyilással kevesebb tagja lenne a Magyar Nemzeti Szocialista Pártnak.

OROM AZ ARCODAT CIRÓGATNI, OLYAN FINOM, OLYAN BÁRSONYOS.....

Tudja, hogy arcának hamvassága vonzza őt. Nem akarja kiabráncítani, ezért ápolja szépségét és igyekszik, hogy arcborét finomnak és hamvasnak tartsa meg. A jazz puder teszi, amelyet rendszeresen használ, hogy arcbőre fiatalabbnak, finomabbnak látszik. Valóban, e puder hatása felülmúlhatatlan. Csodásan tapad, a kitágult pórusok láthatatlanok lesznek és az arc fiatalos külsőt nyer, még ha az arcbőr fonnyadt is.

Földrengés következtében eltűnt egy sziget

SIDNEY, május 31. Tegnap földrengés következtében eltűnt a Bismarck szigetcsoporthoz tartozó egyik szigete, viszont másutt új szigetek emelkedtek ki a tenger hullámaiból. New Britton szigeten két tüzhányó működni kezdett, aminek következtében Rabaul helyiséget ki kellett üríteni. A sziget 4500 lakosát, akik közül 700 fe hér, más vidékre szállították el.

A liberális párt főtitkára demokratikus kormányutódlás szükségességét hangoztatta Temesváron

Bármennyire is konvencionális a liberális pártnak egy jobboldali kormányzás, az ország érdekében el kell azt kerülni

Timisoara-Temesvár, május 31. (Az Uj Kelet tud.) A temesvári liberális párt-szervezet Bébé Bratianu elnöke alatt értekezletet tartott, amelyen Bratianu mint a liberális párt főtitkára megismételte a legutóbbi szamosmegyei pártgyűlésen a szélső-jobboldali törekvések ellen tett kijelentéseit.

— A liberális párt számára — mondotta — a hatalom nem cél, hanem eszköz az állam kormányzásának, elhagyása pedig nem a meddőségbe való visszaesés, hanem életre-jének felrészítése, a lakosság egészséges alsóbb rétegeivel való közelebbi kontaktus révén. Pártunk bőségesen bebizonyította azt a tulnyomó és termékeny szerepet, amelyet

az állam vezetésében és a társadalmi életben egy széles demokratikus szemléletű irányított politikai szervezet játszik. Bebizonyosodott, hogy csak egy ilyen szervezet képes a jelen pillanatban az ország termékeny és nyugodt fejlődését garantálni. A politikai fronton különböző csoportok, ligák, frontok, vagy egyszerű helyzetvadászok békülnek és veszekednek, fognak össze és válnak szét, ahogyan a hatalom szele jobbra, vagy balra fuj.

Politikusok a szó legtisztább értelmében

— A siker azonban nem lehet osztályrésze improvizált erőknél, amelyek alakalomzerűen gyűltek össze, egység és lelkiismeret

hijján és azon ösztönzés nélkül, amelyet a pártvezetés széles demokratikus keretű között az egyéni kezdeményezés szabad játéka megteremt. A diktatórikus messianizmus hívei természetesen ezt „a politikának a közgazdaságba való túrhatalom beavatkozásának“ tekintik, hogy aztán holnap önkényesen kényszerítsék az országra a protekciót és az atyafisági kinevezéseket, mint a gyengék és felkészületlenek nélkülözhetetlen fegyvereit.

Nem rösteljük kijelenteni, hogy igenis politikusok vagyunk, politikusok a szó legtisztább értelmében. A mi tisztánlátó politikai szemléletünk eredményeképpen fogadta el az ország azt a kormányzási rendszert, amely évtizedekkel siettetett a civilizációs fejlődést és amelynek állandó ellenőrzését a nagy nyilvánosság előtt végezte el a parlament.

Az ismeretlenbe való ugrás mindig károsnak bizonyult

— Az ismeretlenbe való ugrás nálunk mindig károsnak bizonyult a kormányzásra, Tanulságok, amelyek nem csálnak, mert a mi saját próbálkozásainkból és bajainkból születnek, ma is a legegységesebb irányítási kritériumai maradtak az országnak. Ezeket nem lehet más országból származó példákkal szembeállítani, akár olyanokból, ahol a demokratikus szellem tiszta, nemes, századokon át kifinomodott értelmében azonosossá vált a polgár mindennapi életével. — sem pedig olyan példákkal, ahol emberekben és erőforrásokban gazdag országok nagyobb rizikó nélkül fizetik ma a totális kiserletezés luxusát. Persze a mai polgári fejlődési

potenciák mellett nem nehéz egy olyan közös nevezőt találni, amelyen összehozhatók volnának a legmesszebbfekvő csoportok is, midőn azt a közös nevezőt hatalomnak hívják. Melyek volnának azonban egy ilyen alakulat erkölcsi garanciái és tényleges lehetőségei, midőn egyetlen közös platformjuk a miniszteriszék, melyben ülnek. Bármennyire is kielégítően egy ilyen megoldás a mi szűkebb pártérdekeinket, azt az ország érdekében el kell kerülni. El kell kerülni azért, hogy ne zavarjuk meg az állam fejlődését, ne kompromittáljuk a közérdekű tevékenységét. Átmeneti megoldásoknak nincs helye akkor, midőn nemzeti érdekek nem kívánják azokat.

Bébé Bratianu burkolt, de eléggé érthető formában hangsúlyozta ki temesvári hívei előtt, hogy bármennyire is megfelelő a liberálisok szűkebb pártérdekeinek egy olyan kormány, amely nem riválisát, a nemzeti parasztpártot hozná hatalomra, egy ilyen megoldást el kell kerülni.

Uj világirodalmi szennáció:

André Maurois

Anglia története

576 lap, remek kiállítás, füzve 211 lej LERPAGE-nál, Orsz. Postán utánvétellel.

Csak holnap, szerdán egyellen estén lép fel

MENAKA

hindu balettesoportja. Eredeti hindu zenekar, pazar kosztümök. Előadás kezdete 9 órakor. Jegyek a főtérfi kioszkban és az Operánál.

Csak szerdán!

Csak szerdán!

SZINIÁZ-FILM

Beszélgetés a Goldmark zenekar vendég-karmesterével

A június 9-iki Goldmark zenekar szólistája maga a karmester lesz

Cluj-Kolozsvár, május 31. (Az Uj Kelet tud.) A Goldmark június 9-i hangversenye a vidéki zeneéletben ritka érdekességgel szolgál a közönségnek. Vendégkarmester lép fel a hangversenyen, Fischer Vilmos a brassói zsidó filharmoniai társaság dirigense. A kolozsvári zsidó zeneegyesület fejlődésének jele az, hogy meghonosíthatja a nemzetközi zenei életben már minden napos szokást, hogy szólista helyett vendégkarmesterrel lép a nyilvánosság elé. A cluj-i zenei élet fiatal vendége, Fischer Vilmos egyike a legtehetségesebb erdélyi muzsikusoknak, akivel meghitt baráti körben volt alkalmunk pályájáról és céljairól beszélgetni.

— Brassóban Weisz Iona tanítványa voltam — mondja kérdéseinkre Fischer Vilmos. Majd Bécsbe kerültem fel, ahol brassói előképzettségem is elég volt ahhoz, hogy akadémiai végzettség nélkül Wührer Friedrich művészképzés tanítványa lehessen. Művészi és tanári diplomát szereztem és a szerencsés véletlen hozta magával, hogy külön karmesteri tanulmányokat is folytathattam. Megismerkedtem Lindenberg karnaggyal, aki a Neues Wiener Orchester-Vereinigungot vezényelte. Lindenberg Herman Scherhennek, a nagy zsidó karmesternek volt a tanítványa.

— Amikor Berlinbe vendégszerepelni hívták, arra kért, szerezzen zenekara számára helyettesítő karmestert. Megigérttem neki, hogy a legközelebbi próbájára elküldök egy fiatal karnagot és én magam jelenkezem. Akkor vezényeltem először életemben, de Lindenbergnek annyira megtetszett a munkám, hogy szerződöttesre ajánlott. A zenekar legközelebbi hangversenyét már én vezényeltem, és pedig számomra is meglepő sikerrel és jó sajtókritikával. Lindenberg visszaérkezése után egy éven keresztül dolgoztunk együtt. Nagyon termékeny és hasznos esztendő volt ez számomra, amikor mint komponista is fejlődni kezdtem. Ady da'aimat bemutatták egy hangversenyen, Balányi Margit énekelte őket és a kritika Bartók, meg Kodály szerzeményei mellett külön kiemelt. Mint komponista autodidakta uton igyekeztem fejleszteni magam, ámbár hallgattam az akadémiai a legnevesebb bécsi professzorok előadásait is. Ugy gondoltam azonban, hogy az alapismeretek megszerzése után a komponistának önmagának kell kialakítania zeneszerzői szempontjait. Egyik zsidó szerzeményemet a brassói zenekarral be is mutattam.

— Katonai szolgálatom teljesítése hivott vissza Bécsből és azóta élek újra Brassóban. A hitközség segítségével megszerveztem a zsidó zenekart, mely nagy sikerrel hangversenyezett már és most, június 15-én, hat nappal a Goldmark hangversenye után koncertezik ismét.

— Őszintén örömmel szolgált — mondotta a továbbiakban Fischer Vilmos, — hogy a Goldmark vendégdirigálásra hívtam meg. Igen sokat vártam a Goldmark zenészeitől és várakozásomban nem is csalódtam. Meglepett az az ügybuzgalom és szeretet, amellyel a Goldmark zenészei munkájukat végzik. A Goldmark nemcsak nívós, de fejlődőképés és szép jövőnek elébe néző zenekar.

— A zenekar képességei mellett nem volt nehéz a műsört is összeállítani. Igyekeztem a műsor összeállításában a klasszikus, romantikus és új-romantikus me-reket bemutatni. A műsört Beethoven Fidoio nyitányával kezdjük, majd pedig a hangverseny gerincét adó Haydn Üst-dob szinfóniáját adjuk elő. A nagy mester egyik legszebb műve ez, a híres J-doni sorozatnak hatodik darabja. A második tétel az egyik Haydn oratóriumban is

szerepel. A régi romantikát Schubert Rosamunda nyitánya képviseli a műsoron, az újat Smetana rendkívül érdekes szimfónikus költeménye: a Moldva, valamint Hamerig dán zeneszerző zsidó trilógiája képviselik.

Felhívjuk a karmester figyelmét arra, hogy a palesztinai Huberman zenekar szerezőkoronázási hangversenyén is egy Smetana mű szerepelt.

— Ez ugyan nem volt szándékos — mondotta — de örvendek, hogy a Goldmark a nagy palesztinai zenekarral majdnem egyidőben mutat be azonos szerzőtől kompozíciót.

Dirigensi metódusa felől érdeklődünk ezután és Fischer Vilmos elmondotta, hogy Lindenberg keze alatt igyekezett elsajátítani azt a módszert, amelyet a legújabb tudományos kutatások fejlesztettek ki. A dirigens individuál-pszichológiai eszközökkel közelíti meg zenekarának tagjait és a modern lélektani kutatások pedagógiai lehetőségeivel igyekszik megteremteni a legközvetlenebb kapcsolatot a dirigens és a zenekar között. A dirigensre vonatkozóan is érdekes követelményeket állít fel az új módszer. A modern karmester lehetőleg kívülről dirigál és előzőleg hangszere nélkül, a hangjegyek tanulmányozása révén tanulja meg a művet olyképpen, hogy teljesen a kompozíciót és a zenekar fölé tudjon emelkedni.

— Azt hiszem — fejezte be nyilatkozatát a Goldmark vendégkarmestere — hogy ezzel a módszerrel sikerült eredményt elérnem a Goldmarknál is, és a vezetőség-től kért kéthónapi próba után kellő bizalommal léphetek a nyilvánosság elé. Bizom a hangverseny sikerében.

Fischer Vilmos, az erdélyi zsidó zenészgárda egyik sok reményre jogosító fiatalja ilyen magabizással várja hangversenyét. A Goldmark lelkes és odaadó közönsége így teljes bizalommal nézhet a népszerű zeneegyesület újabb hangversenye elé.

ROYAL MOZGO MUSORA:

Két nagy jó film olcsó nyári helyárrakkal: 15 és 19 plus 5 lej bélyeg. I. A tigrisek szigete. Lélegzetvisszafojtóan izgalmas dzsungelfilm. II. Örvény. Az utóbbi évek legnagyobb sikerű erotikus francia filmreke. Műsor előtt új világhírű. Kellemesen hűsített terem.

DAVILA MOZGO MUSORA:

Keddől: Lázadók. Főszerepekben: Charles Laughton és Clark Gable.

OPERA MOZGO MUSORA:

Szerdai premier: San-Francisco réme. Izgalmas kalandorfilm. Fősz.: James Cagney.

MUNKAS MOZGO MUSORA:

Hétfőn, kedden, szerdán 3, 6 és 9 órakor: I. A könnyező bohóc. Operett. Fősz.: Joseph Schmidt és Felix Bressart. II. Dr Mabuse végrendelete. Dráma. Fősz.: Jim Gerald és Rudolf Klein Roge. III. Journal.

Atelier Ioan Szabó S. A.

CLUJ, Calea Regele Carol II. 51. szám.

Speciális vas-és fémműve

Szürke öntvények minden szilárdságra. Motorhengerek, betétek és hengerfejek. Sav- és tűzálló öntvények. Kéregöntvények malmok részére. Magas szilárdságu bronzok előírás szerint. Alumíniumöntvények.

Az Unio Szállítási Vállalat igazgatósága és tisztviselői kara fájdalommal jelenti, hogy szeretet alapító-igazgatója

Deutsch Ignác ur

a vállalatnál eltöltött negyvenegy éves működése után, életének 71-ik évében, rövid szenvedés után jobblétre szenderült

Emlékét kegyelettel megőriztük.

Temetése június hó elsején d. u. 6 órakor lesz a Str. Regala 41. szám alatti gyászháztól megtartva és az ort. hitközség régi temetőjében örök nyugalomra helyezve.

Béke poraira.

Az Igazgatóság és a Tisztviselői kar.

KÖZGAZDASÁG

Uj vasuti díjszabás lép életbe július elsején

Az államvasut legutóbbi tarifaemelésé számolt rendezetlen és megoldásra váró feladatot teremtett. Az általános 15 százalékos díjemelés több iparágat igen érzékenyen sújtott, főleg azokat az iparágakat, amelyek termékeinél a szállítási költségek jelentékeny részét teszik ki az áru értékének. A CFR tarifabizottsága most dolgozza át a

felemelt díjszabást, amelyen kikerekített viteldíjakat állapít meg. Az érdekeltektől várhatóak az alkalmat ragadják meg, hogy sérelmeik orvoslását kérjék az új díjtételek megalkotása során.

Az díjszabás egyébként július elsejével fog életbe lépni.

Pénzpiaci jelentés

A Banca Natională az elmúlt héten az össze hivatalos árfolyamokat változtatlanul hagyta. A szabadforgalmi devizák piaca az elmúlt héten nagyon izgalmas volt, a márkárfolyam nagy hullámzása miatt. A hét elején még tartotta magát az a hír, hogy a Banca Natională minden tételben felvásárolja a márkát, a hét végén azonban a kínálat kerekedett felül, különösen arra a hírre, hogy az összes borderoukat e hó végéig likvidálni kell. E hír hatása alatt a hét végén 35.80-36.50 között hullámzott a márká árfolyama. A többi szabadforgalmi devizák árfolyama egy árnnyalattal javult az elmúlt héten folyamán, a pengő 26.60—25.85 lejre, a schilling 27.20—27.40 lejre, a csekkorona 5.37—5.42 lejre javult.

A bucaresti magánforgalomban az üzlet valamivel élénkebb. A bucaresti magánforgalomban: a font 855—865 lej, a dollár 168—172 lej, a svájci frank 40.50—41 lej, a francia frank 8.05—8.15 lej, a holland forint 95—98 lej, az olasz lira 8.40—8.50 lej, a márká 39—40 lej, a pengő 34—35 lej, a schilling 3—34 lej, a csekkorona 5.70—5.90 lej, a Napoleon arany 1100—1115 lej, az aranyfont 1390—1405 lej.

Megválasztották az Ugri vezérigazgatóját. Az Ugri központi választmánya a Mircea szenátor halálával megüresedett vezérigaz-

gató tisztséget I. Gheorghiu volt ipartügyi államtitkárral töltötte be, akit tisztségébe már be is iktattak.

RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, június 1.

Bucuresti. 6.30: Torna, vidám zene, lemezek, orvosi tanácsadó, szakelőadás, hírek. — 13: Hírek. 13.10: Vasile Iuliu zenekarának hangversenye. 14.30: A hangverseny folytatása, előadás. 18: Hanglemezek.

Budapest I. 7.45: Torna, hanglemezek, érend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Csevegés a divatról. 13.05: Szalonzene. 13.30: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15.40: Hírek. — 17.10: Asszonyok tanácsadója. 18: Elbeszélés, hárfazene. 18: Előadás. 19.30: Cigányzene. — 20.20: A seviliai borbély, Pataky Kálmán fel-léptével. 22: Hírek. 23.15: Hanglemezek. 24: Németnyelvű előadás. 24.15: Cigányzene. — 1.05: Hírek.

Budapest I. 19.50: Előadás. 20.40: Elbeszélés. 21.10: Hírek. 21.30: Magyar nóták zongorán. 21.55: Jazz.

Bécs. 8.10: Hanglemezek. 14.10: Szimfónikus zene. 15: Hanglemezek. 17.05: Lemezek. 18.30: Zongoraszónata.

Vasó. 7.30: Hanglemezek. 13.25: Katonazene. 17.20: Dalok. 18: Szalonzene.

Héber szótárak

Mannheim — Grosz: Héber-magyar szótár

az első modern teljes héber-magyar szótár rövid nyelvtannal, 828 oldal, kb. 20.000 címszóval díszes kötésben 800 lej, füzve 200 lej.

Mannheim: Magyar-héber szótár

modern magyar-újhéber szótár, 800 oldal, 15.000 szó 120 lej. Kapható az

Uj Kelet kiadóhivatalában

Cluj, Str. Banon L. Pop 10.

Pill

Az idő

„Aguas de...
A villamo...
eséri a felül...
rizi ásvány...
kezeisénel n...
pet játszott...
mondarizi vi...
nem megvet...
karcu pala...
a forrás szé...
Aguas de M...
életnek ez a...
lomra beren...
lan baszkfö...
szerületen. N...
és nincs ide...
előre gépfeg...
ját pucolja...
ebédjét, ami...
aligha ihatik...
Mondarizzal...
utána a rug...
A villamo...
büszkén hiro...
hatatlansága...
„Junta de...
hely. A vill...
csengetve fu...
ként zökken...
sineket fel...
bomba hasit...
tes munkas...
részük olasz...
okokból még...
mekiálltak, b...
a sineket és...
te kifutott...
A villamo...
ban. A polg...
Itt mindenki...
kok szabads...
ditotta a né...
ki katona, h...
front. Jó ide...
gés, hiszen...
a bászagnál...
szóltak m...
rénák. Előbb...
kozott, sőt r...
védelmi taná...
A milicia M...
ára, aki bo...
trija.

A csende...
lottal. Ez m...
most nagy ü...
Kocog a k...
csattognak a...
sár, A kosá...
nyér, hus fő...
mered a volt...
lenül uccára...
sár és türese...
ahová valar...
márháton...
vaját, a gy...
Alvarez puh...
Szenor A...
most katona...
Nem fehér...
grammot na...
nem volt, t...
Ma reggelre...
ok három...
élelmiszerek...
All a sor...
A sor másf...
ilyen kigyó...
gyókat ren...
gépfegyver...
fránátokat...
Billbaoban...
szolna. Egy...
gol zászló f...
ette, hogy...
pek ellen. D...
Szent Győ...
halmazon h...
Ki érezte...
sége, hogy...
ben, az elle...

Pillanatsfelvételek a háborus Bilbaoból

Az időszerűbben Aquaz de Mondariz. Háboru a kenyéért és a szabadságért

Északi hadszíntér, május hó

„Aquaz de Mondariz — insuperable!“
A villamos oldalán hatalmas tábla díszíti a felülmúlhatatlan minőségű monozonit ásványvizet, mely a baszkok déli éterkezéseinél nemrégiben még oly nagy szerepet játszott. A könnyű solubei vörösbort mondarizai vízzel — par Dios y Santos! — nem megvetendő. Az Aquaz de Mondariz karcu palackjaiban pezsege gyöngyözik a forrás szénsava. Hiába gyöngyözik a életnek ez a tartozéka és az idegen forgalomra berendezett nagy szálló hamisítatlan baszkföldi specialitása egyelőre időszerűtlen. Nincs már békés családi ebéd és nincs idegenforgalom. A család fő egyelőre gépfegyver-állásban hasal, vagy tankját pucolja és eközben kapja be hirtelen ebédjét, ami izes és bőséges ugyan, de aligha íhatik rá jóféle vörösbort Aquaz de Mondarizal és nem nyújtózkodhatik egyet utána a ruganyos Sördiványon.

A villamos, amelynek reklámtáblája búszkén hirdeti a Mandariz viz felülmúlhatatlanságát, a belvárosba tart.
„Junta de Defenze“ most már megállóhely. A villamos itt félig lassul. Aztán csepengetve fut végig az uccákon. Helyenként zökken. Itt az éjszaka folyamán új sineset fektettek le. Tegnap Yunkers bomba hasította fel az uttestet, az önkéntes munkaszolgálat legényei, legnagyobb részük olasz szökevény, akiket érthető okokból még nem vezényelnek a frontra, nekiálltak, begyűrték a gödröt, lefektették a sineset és reggelre a villamos csilingelve kifutott a Remizből.

A villamoson minden férfi egyenruhában. A polgárság megszünt Euscadiában. Itt mindenki katona. A háboru amit a baszkok szabadságharcnak neveznek, megmozdította a nép minden rétegét. Itt mindenki katona, hiszen a város már maga is front. Jó időben ide hallszik az ágyudörgés, hiszen az egész ország nem nagyobb a hánságnál. Tegnap például tizenöt ízben szóltak meg a légi támadást jelző szirénák. Előbb nem tudtuk mire vélni a fokozott, sőt rekord tevékenységet, később a védelmi tanács közleménye felvilágosított. A milícia Munguaijánál csuful rávert Morra, aki bosszúból a milicisták családjait tájta.

Ma csendes nap volt — talán husz hatással. Ez ma Bilbaoban csendes nap. Itt most nagy üzeme van a halálnak.
Kocog a kis számár az uccán, patái csattognak a kövezeten. Hátán fonott kosár. A kosár üres. Nincs benne tej, kenyér, hus főzelék. A kosár szemrehányóan mered a volt házakra, ahogyan szemérméltlenül uccára tárják belsejüket. Üres a kosár és üresek a holtá bombázott házak, ahová valamikor ilyen kosarakban szállították az amarrabietai vaját, a gyümölcsöt és szenor Antonio Alvarez puha fehér kenyéret.

Szenor Antonio Alvarez sütődéjében most katonai pékek gurják a kenyéret. Nem fehér, hanem fekete kenyéret. Száz grammot naponként és fejenként. Tegnap nem volt, tegnapelőtt sem volt. Ma van. Ma reggelre befutott a francia munkások három hajója, liszttel, hussal, vajjal, élelmiszerekkel.

All a sor a sütőde előtt. A sütőde előtt? A sor másfélkilométeres emberkigyó. Az ilyen kigyó remek célpont. Az ilyen kigyókat rendszerint öt-hat gép bombázza, gépfegyverrel kergetik a futó nőket, kézi gránátokat dobnak közéjük.

Bilbaoban nincs család, mely ne gyászolna. Egy házról cafatokban szakadt angol zászló függ. Aki kiakasztotta, azt hitette, hogy megvédelmezi a Yunkersnek mindegy. És Szent György kereszt zászló fele romalmazon hirdeti: „Casa Inglezan“.

Ki érezte már azt a szörnyű tehetetlenséget, hogy míg neki ceruza van a kezében, az ellenség a következő percben egy-

szerűen legyilkolhatja? A bombamentes fedezék falán plakát: „Permanencias infantiles.“ „Casa materiala es ta casa.“
A plakátok alatt homokzsákok. A homokzsákok előtt asszony ül. Olében kis gyerek. Az asszonynak négy gyereke volt. Hármát a szemelattára szaggattak szét a bombák. Most az utolsóval, a negyedikkel egész nap a bombamentes fedezék ajtajában ül. És ha felsikoltanak a szirénák, ő az első, aki bemenekül.

— Egy tapodtat se — mondta Aquire elnök.

— Bilbao követi Madrid példáját. — Ez Ez volt a milicisták jelszava.

A füstölő romok közül halottakat ásnak ki. Ágyudörgés hallatszik. Eltemetik a holtakat, de aztán figyelnek és felragyog a szemük.

— Ez a mi tüzérésünk!

Azok, akik hajóra szállnak, egy-két váltás fehérneműt visznek csupán.

— Pát hét és visszajövünk.

Bucsuznak és szemükben a biztonság csillog.

Háboru van. Az elpusztított villamos-sineket egy éjszakán újjáépítik. Az emberkigyó fegyelmzettén várja a kenyéret.

Háboru van. A kenyéretért és a szabadságért.

Bilbaoban.

Cseresznyés Sándor.

Mircea Cancicov pénzügy-miniszter Kolozsváron

A pénzügyigazgatóságot és az egyetemi intézményeket látogatta meg a pénzügyminiszter

Cluj-Kolozsvár, május 31. (Az Uj Kelet tud.) Hétfőn reggel 9 óra 40 perckor a gyors-sal Bucurestiből Kolozsvárra érkezett felesége társaságában Mircea Cancicov pénzügyminiszter. Kisérétében voltak még Florian Stefanescu Goanga közoktatásiügyi államtitkár, Procopiu pénzügyminiszteri igazgató és Gheorghiu kabinetfőnök. Ugyanazzal a vonattal érkezett Alexandru Lepadatu, a szenátus elnöke is. Az állomáson dr. Dunca Jenő vármegyei prefektus, dr. Dragam Nicolae főpolgármester, dr. Clonta Jenő rendőrkezes, Fabius Stefan szenátor, Petre

Bucoveanu képviselő és a Ferdinand egyetem néhány tanára üdvözölték a pénzügyminisztert, aki az állomásról egyenesen a pénzügyigazgatóságra hajtott, ahol vizsgálatot tartott. Utána a Ferdinand egyetemhez tartozó intézményeket látogatta meg a miniszter, elsősorban a Cogălniceanu uccal átalakított régi Magyar Színház épületét. Több más intézmény megtekintése után a miniszter este 9 óra 27 perckor Lepadatu szenátusi elnök és Stefanescu Goanga közoktatásiügyi államtitkár kíséretében visszautazott a fővárosba.

Uj vezetőség a cluj-kolozsvári Zsidó Kórházegyesület élén

Cluj-Kolozsvár, május 31. Még sohasem tapasztalt nagy érdeklődés kísérte ország-szerte a cluj-kolozsvári zsidó közoktatási egyesület tegnap, vasárnap megtartott tisztújító közgyűlését. Az orth. hitközség nagytermében, mely a közgyűlés színelve volt, több, mint 200 ember szorongott és legalább ugyanennyire volt becsülhető azoknak a száma, akik hely hiányában az udvarra szorultak. A nagy érdeklődés meleg elismerés megnyilatkozása volt dr. Sebestyén József, az egyesület fāradhatatlan elnöke iránt, aki immár 10 éve tölti be ezt a felelősségteljes tisztséget. A megjelenteknek az volt az egyöntetű kívánása, hogy a kiváló vezető mellé megfelelő munkatársakat adjanak, akik az erdélyi zsidóság érdeklődését és áldozatkészségét az ügy érdekében hasznosítsák. A nagy érdeklődés megmutatta, hogy a kórház ügye messze túlnőtt a lokális kereteken, a zsidóság világhelyzete és abban a mi kicsiny országgrésznünk speciális viszonyai megkövetelik ennek az intézménynek a kibővítését, erkölcsi és anyagi körülbástyázását és ezért új munkabíró, hozzáértő és lelkes munkatársak egész sorából alakult

ki az új vezetőség. Minden bizonnyal már a közeljövő megfogja mutatni, hogy a választás szerencsés volt és a kórház második évtizede újabb értékes alkotásokat fog produkálni.

A választást városszerte nagy érdeklődés és izgalom előzte meg. Két lista forgott közkezen és komoly küzdelemre volt kilitás, azonban a közgyűlésen békésebb hangulat alakult ki, melynek eredményeképpen a „Rend és Építés“ jellegű induló lista teljes egészében keresztül ment, kiegészülve a másik lista egy-két markánsabb szereplőjével, akik készséget mutattak a program érdekében való együttműködésre.

Dr. Sebestyén József elnök az ülés megnyitása után hosszabb beszédben ismerteti azokat a körülményeket, amelyek indokoltá tették a tisztújítás elhalasztását és új tisztikar választását. Meleg szavakban köszöni meg a vidéki kiküldötteknek, hogy időt és fáradságot nem sajnálva megjelentek ezen a gyűlésen. Köszönti a tordaiakat, dejeket, dévaikat, bucarestieket, szigetieket, brassóiakat, szebenieket,

A legjobb zsidó politika: Uj kolóniák létesítése, minden dunam föld, amelyet zsidók betelepítenek, a legfontosabb argumentum a kantonizálás ellen. Lehet ezt világosabban látni, mint Felső-Galileában!

Davila Mozgó

Mai kezdettel:

A hangos filmgyártás diadala!

Lázadók

{Szerelm, hősiesség, bátorság filmje.

Főszerepben:

Charles Langton

és

Clark Gable

Helyárak: 15, 20, 24 lej minden bélyeggel együtt. Előadás kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor

gyulafehérváriakat, alvincieket, ludosi, zilahi, stb. vendégeket felolvasva az ország minden részéből érkezett üdvözlő táviratokat, mely után javaslatot tesz a tisztoségek betöltésére. Dörgő taps fogadta dr. Sebestyén József nevét, aki újabb három évre vállalta az egyesület vezetését. Hasonló lelkes hangulatban egyhangulag megválasztották kolozsvári alelnököknek: Diamant Izsót, Farkas Jánost, dr. Czitorom Oszkárt, Adler Jenőt, dr. Kertész Jenőt, dr. Stern Vilmost, László Jenőt, dr. Roth Marcellt, Salamon Jakabot, Lillenthal Sándort, dr. Marton Ernőt, Weisz Gyulát, továbbá a lelépett vezetőségből dr. Klein Miksát, aki a további együttműködésre való készségét jelentette be. Főtitkárnak ugyancsak egyhangulag dr. Vass Zoltánt, ellenőröknek Czódik Jenőt és Bergner Dezsőt, pénztárosnak Krémer Bernátot. Ugyancsak általános helyeslés kísérte az elnök azon indítványát, hogy a kórházegyesület ügyei irányában kezdetől fogva tanúsított nagyfokú áldozatkészség és minden irányban kiterjedő támogatásuk folytán Fuchs Nándor gyulafehérvári hitközségi elnököt, Blum Zsigmond vezérigazgatót (Déva), dr. Abraham Józsefnét (Petrozsény) és özv. dr. Gál Farkasné (Cehul-Silveniei) az egyesület tiszteletbeli tagjainak, továbbá az egyesület vidéki alelnökeinek Wésel Albertet (Torda), dr. Adorján Ármint (Nagyvárad), Mahler Ignácz főtanácsost (Déva), dr. Reich Józsefet (Torda), dr. Stern Mánót (Petrozsény), M. Glück Fülöpöt (Gyulafehérvár), dr. Agai Andort (Dés), Jozsovits Lipót hitközségi elnököt (Sziget), dr. Sebestyén Lipótot (Lugos), és Darvas Mórt (Marosvásárhely) válasszák meg, mely választás szerény elismeréssel jelenté annak a nagy szolgálatnak, amelyet az illetők az egyesületnek tettek. Ugyancsak egyhangulag megválasztották a 60 tagu helyi igazgatóságot, továbbá a vidéki igazgatósági tagokat az ország minden részéből. A választási aktus befejezése után Fischer Gyula dévai főrabbi emelkedett szellemes és mindenkit megkapó beszédben a kórházegyesület misszióját részletezve utal arra, hogy a vidék figyelemmel, szeretettel és áldozatkészséggel kíséri a kórház ügyét. Ezzel szemben elvárja, hogy az egyesület a békés munka színhelye legyen és egy poetikus hasonlatban összefoglalásra szólítja fel az ügy híveit, tegyenek félre minden nézeteltérést, nehogy ellenkező esetben az intézmény károsodjon. A közönség nagy lelkesedéssel honorálta a beszédet és dr. Sebestyén József megköszönve megválasztatását az ülést bezárta. Remélhető, hogy az erdélyi zsidó társadalmi egyesületekben eddig példátlanul nagyarányú megmozdulás már indító okánál fogva is nevezetesen, hogy az egyesület célkitűzései és munkaprogramja rendszerezett és erőfeszítéssel végrehajtott legyen, személyi tekintetben pedig tér nyujtassék azoknak, akik az ügy javára munkálkodni akarnak, új produktív érárt nyit meg a kórházegyesület fejlődésében.

A clonista helyicsoport közgyűlése

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség cluj Helyicsoportja Str. Memorandului 13 szám alatti helyiségében 1937 június 6-án vasárnap d. e. 11 órai kezdettel

tisztújító közgyűlést

tart, melyre tagjai szives megjelenését ezuton kéri. Vendégeket szivesen lát a Vezetőség.

SPORT

A Ripensia és Rapid a Román Kupa döntőjében

Az egyetlen nemzeti bajnoki mérkőzésen a Gloria legátolta a Crisanat. Visszavették a Chinezulitól a zöld asztalról szerzett két pontot és így a temesvári csapatot a kiesés veszélye fenyegeti

A Phönix és ACFR biztosan haladnak a B) liga bajnoksága felé

Cluj-Kolozsvár, május 31. (Az Uj Kelet tud.) A Román Kupa középdöntőjének meglepetése, hogy a Rapid nagy gólaránnyal győzte le a Venus-t. A Ripensia győzelme pillanatig sem volt kétes. Így a Román Kupa döntőjébe, amelynek egyelőre nincst terminusa, a Ripensia és Rapid csapatai kerültek.

Rapid-Venus 5:1 (2:1). Bucuresti, május 31. A Rapid csapata kitünő formában, nagy lelkesedéssel játszott és biztosan győzött a Venus ellen, amely semmit sem mutatott. A Rapid góljait Barátky (3), Moldoveanu és Barbu, a Venusét Beffa, az új szerzemény lötte. Tizenhét gólt ért el, jó bíró dr Rusu.

Ripensia-Juventus 5:2 (3:1). Timisoara, május 31. Háromezer néző előtt játszották a mérkőzést, amelynek sorsa pillanatig sem volt kétes. A Ripensia végig fölényben játszott és biztosan győzött Ciolac (2), Dobay (2) és Schwartz gójaival. A Juventus részéről Neacsu és Korony volt eredményes. Bíró Petre Vasile.

Visszavették a Chinezulitól az ajándékozott két pontot

Cluj-Kolozsvár, május 31. (Az Uj Kelet tud.) A Gloria-Chinezul mérkőzését annak idején a Gloria megnyerte, a Chinezul azonban övött és azon a címen, hogy a Gloria felfüggesztés alatt játszott, a Nemzeti Bajnokság bizottsága a mérkőzés két pontját a Chinezul javára írta.

Fellebbezés folytán került az ügy a felleb-

bezési bizottsághoz, amely megállapította, hogy a Chinezul is felfüggesztés alatt játszott. Bár a Chinezul az ominózus mérkőzésen tartóztatás a játékvezetőnél deponálta, ez azonban nem tekintendő legálisnak, minthogy a szövetségnek kellett volna lefizesse. Így a mérkőzést 0:0 gólaránnyal igazolta, pontok nélkül.

Nemzeti Bajnokság A)

Gloria-Crisana 8:2 (3:0)

Arad, május 31. A sorsdöntő mérkőzést végig a Gloria hatalmas lendülete jellemezte. A Crisana nem tudott ellentánni a hazai csapatnak, amely ezen győzelmével valószínűleg elkerül a kiesési zónából. A gólokat Körösladányi (3), Rohan (3), Mercea (2) lökték. A Crisana Spöke és Pfeiffer révén szépitett. Háromezer néző, vezette Mity Niculescu.

A Nemzeti Bajnokság állása a következő:

1. Venus	22	13	6	3	63:26	32
2. Rapid	21	12	4	5	56:26	28
3. AMEFA	21	10	7	4	45:25	27
4. Ripensia	21	12	1	8	57:38	25
5. Victoria	21	12	1	8	54:45	25
6. CAO	21	8	4	9	33:43	20
7. Universitatea	21	8	2	11	37:50	18
8. Gloria	22	8	7	12	42:52	18
9. Juventus	21	7	4	10	39:50	18
10. Crisana	22	5	5	12	35:53	15
11. Chinezul	21	5	4	12	34:54	14
12. Unirea Tricolor	22	6	2	14	49:81	14

Nemzeti Bajnokság B)

Ujra kikapott a Vulturii és Olimpia, a Phönix tiszta ponttal áll az élen

Az ACFR legyőzte a Makkabit, bajnoksága biztos

Cluj-Kolozsvár, május 31. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokság B) csoportja bajnokságát a tegnapi forduló alighanem véglegesen eldöntötte. A Vulturii Piskin, míg az Olimpia Váradon adott le újabb két pontot. Így a Phönix tiszta ponttal áll az élen. A keleti csoport eseménye, hogy az ACFR Bucurestiben győzte le a Makkabit és így bajnokságát alighanem biztosította. Eredmények:

Nyugati csoport:

Oradea-Nagyváradon. Staruinja-Olimpia CFR 1:0 (1:0). A Staruinja megszabadult ezzel a kieséstől, míg az Olimpia CFR elvesztette kilátását a bajnokságra. Bíró: Ceauoreanu.

Simeria-Piski. CFR-Vulturii 2:1 (0:1). Az ötödik percben a lugosi csapat Meier II góljával szerzi meg a vezetést. Szünet után a 10. percben Bodea 11-esével egyenlít a CFR. 1:1. A 28. percben Szabó III. 2:1. Ebben lejátzott mérkőzést. Bíró Macean.

Timisoara-Temesvár. CAMT-Mures 3:0 (3:0). Stockschleger (2) és Tóth-Bedó a góllövők. Bíró Tunea. 1500 néző.

Craiova. Craiovan-Victoria 3:1. Alba-Iulia-Gyulafehérvár, Soimil-Unirea 1:1 (0:0).

Petrosani-Petrozsény. Jiul-Rovine Grivița 3:1 (0:0). Medve, Vijdea és Kozma a góllövők.

Keleti csoport

Bucuresti. ACFR-Makkabi 4:2 (2:1). A brassói vasutascsapat már biztos bajnoknak tekinthető.

Brasov-Brassó. Victoria-IAR 2:1 (1:0). Braila. DUIG-Dragos Voda 3:2.

Ploesti. Sportul Studentesc-Tricolor 2:1 (0:1).

Iasi. Franco Romana-Textila 2:1 (2:1). Galați. DVA-Sporting 3:1 (2:0).

A nyugati csoport állása:

1. Phönix	20	13	3	4	59:19	29
2. Vulturii	20	12	4	4	46:30	28
3. Olimpia	20	13	1	4	53:27	27
4. Rovine	21	12	1	8	49:30	25
5. CAMT	20	11	2	7	51:30	24
6. Mures	21	11	2	8	47:38	24
7. Jiul	19	11	1	7	48:30	23
8. Craiovan	20	9	3	8	42:51	21
9. Staruinja	20	6	2	12	27:41	14
10. Unirea	20	5	4	11	31:32	14
11. Soimih	20	6	3	11	29:41	14
12. CFR	20	5	1	14	30:60	11
13. CFR	20	2	2	16	15:89	6

A keleti csoport első hat helyezetteje:

1. ACFR	20	13	0	5	53:28	30
2. DUIG	20	11	6	3	37:21	28
3. Dragos Voda	20	12	3	4	55:39	27
4. Sportul Studentesc	19	11	4	4	47:29	26
5. Makkabi	21	11	2	8	69:40	24
6. Victoria	19	10	3	6	44:38	23

Nemzeti Bajnokság C)

Timisoara. Temesvár. Banatul-Electrica 1:0. Progresul-Olimpia PTT 7:2 (4:1).

Resita-Resica. UDR-Politehnica 3:1 (2:0).

Brasov-Brassó. Brasovia-Vitrometan 2:2 (2:0).

C) Liga selejtezők

Arad. USA-Bocsa Montana 12:0.

Craiova. Muncitori-Metalu Sport Ferdinand 3:0 (2:0).

Kerületi bajnokság

Arad. Intelegerenea-Sparta 4:2.

Timisoara-Temesvár. CFR-Unirea 2:1 (1:0). A CFR ezzel a temesvári kerület bajnoka.

Cluj-Kolozsvár. CMSC-Napoca 2:1. Az első félidő 40. percében félbeszakadt a mérkőzés, mert a bíró kiállította a Napoca egyik játékosát, mire a csapat levonult. Echo-Haggibbor 6:0 (5:0). Victoria-Echo 4:0 (0:0), ifjúsági barátságos.

Barátságos mérkőzések

Câmpia-Turzii. Industria Sârmei-Universitatea 3:3 (3:1).

Oradea-Nagyvárad. CAO-Victoria 0:0. 2000 néző. A Victoria a mezőnyben jobban játszott. A CAO-ban nem játszott Sepi a középcsatár helyén, bár játékát jelezték a válogatás szempontjából.

Bistrița-Beszterce. Gloria-Productia Szászregén 5:2 (0:2).

Lupeni-Lupény. Minerul-Chinezul Ila 2:1 (0:1).

Külföldi eredmények

Budapest. Hungária-Szeged 3:1 (0:1), Ferencváros-Nemzeti 3:0 (1:0), Ujpest-Budai 3:1 (1:1), Budafok-Elektromos 5:3 (2:0), Kispest-Haladás 5:1 (3:0).

A Venus-Ujpest KK mérkőzést Bucurestiben Pfütznér cseh, Budapesten Mattea olasz játékevezető vezeti. Ha a két mérkőzés vég-

eredménye döntetlen, a harmadik találkozó Belgrádban lesz. Ellenőr Bucurestiben Andrejovics dr jugoszláv. A KK első fordulóján román játékevezető nem jut szóhoz.

Párizs. A bajnokok tornájának eredményei: Strassbourghban Slavia-Phöbus 2:1 (1:1), Havreben Austria-VF. B. Leipzig 2:0 (1:0), Párizsban Bologna-Cochaux 4:1 (3:1), Antibesben Chelsea-Olimpique Marseille 1:1. Meghosszabbítás után.

Buteanu Aurel dr az Universitatea labdarugószakosztályának élnöke? Többször ismertették az Universitatea labdarugószakosztályának vezetőségében dúló krízist, amely végül is a csapat teljesítőképességének csökkenéséhez vezetett. A józan és objektív U-vezetők felismerve az egyre romló helyzetet, szemben az azelőtti helyzettel, amikor Buteanu dr vezette a szakosztályt, akciót indítottak acélból, hogy Buteanu dr-t hívják vissza a futballszakosztály élére. Szombaton száztagú kiállították — köztük majdnem az összes játékosok — tisztelettel Buteanu dr előtt, akik arra kérek, álljon ismét a teljes zűllés utján levő egyetemi futbalcsapat élére. Buteanu dr előzékenyen az elnökséghez utasította nagyszámú híveit. Hír szerint az egyetemi sportegyesület vezetősége a közeljövőben rendkívüli ülést tart, hogy a fenti értelemben határozzon. Kérdés azonban, hogy Buteanu Aurel dr hajlandó lesz-e az egyetemi csapat omladozó házának rendezését vállalni?

Asztalitenisz versenyt rendezett a SEAEC

Cluj-Kolozsvár, május 31. A SEAEC igen jól sikerült asztaliteniszversenyén sok új játékos mutatkozott be. A verseny szenzációja azonban az „öregék” nagy küzdelme volt, ahol nyolc résztvevő között a tavalyi bajnok Keszler Ignác Haggibbor ismét veszteség nélkül, megérdemelten lett első. Eredmények a következők:

Csapatverseny: 1. Kolping (Szaniszló, Vura, Csizsár). 2. SEAEC (Rühen, Popp, Kelemen). 3. Uranus (Kecskeméti, Zalán, Tóth). 4. KMSC (Fóós, Nagy, Kilin).

II. oszt.: 1. Vura Kolping, 2. Szaniszló Kolping, 3. Keszler I. Haggibbor és Kilin KMSC.

III. oszt.: 1. Paulini Victoria, 2. Szabó Uranus, 3. Kecskeméti Uranus. Paulini Victoria szettvesztés nélkül lett első.

Férfi páros: 1. Popp-Rühen, 2. Zalán-Tóth Uranus.

„Öregék” versenye: 1. Keszler Ignác (Haggibbor), 2. Bányai Róné Adolf SEAEC, 3. Schmidt Béla SEAEC, 4. Morvay Vilmos SEAEC.

A verseny meglepetése a turdai-tordai Uranus kitünő szerepe volt. Verseny után a rendezőség érmeket osztott ki.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésű egy sz 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej, állatkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelligés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Finzier ruhafestő és tisztító. Telefon 806. Str. T. Vladimirescu 11. sz. Elsőrendű munka! Szolid árak! Pontos kiszolgálás! Egy fogászati szék olcsón eladó. Bucuresti, Str. Casaiman 89.

200 Lei Einladung 20 Lose

zur verten Klasse der könlgl. Lotterie, welche die interessanteste ist.

Sonst kostet ein viertel Los 800 Lei, wir aber haben zusammenge stellt ein Kollektivum-Spiel von 20% Lose mit hundert Mitglieder. Jeder zahlt blos 200 Lei, spielt jedoch auf 20 Nummern. Demgemäss sind die Gewinnchancen sehr grosse, das Risiko aber ist ganz klein.

Wer an das Kollektivum-Spiel teilnehmen will, möge sofort 200 Lei auf unten stehende Adresse einsenden und er bekommt sofort die Liste der Nummern sammt Anexa. Ziehung am 15. Juni 1937.

Rabin J. Weinstock, Chisinau, Basaraba, Str. Miron Costin 8

Karbidlámpa kerti világításhoz legolcsóbban Moskovits & Compnál Cluj, főpostával szemben.

Teljes ellátást keresek kóser kosztal családnál. „Hivatalnokléány” jellegre a kiadóba.

Fémnyomót azonnali belépésre keresek. Fettmann Bucuresti 5 Spl. Unirel 141.

Egy fogászatfisk olcsón eladó. Bucuresti Str. Caraiman 89.

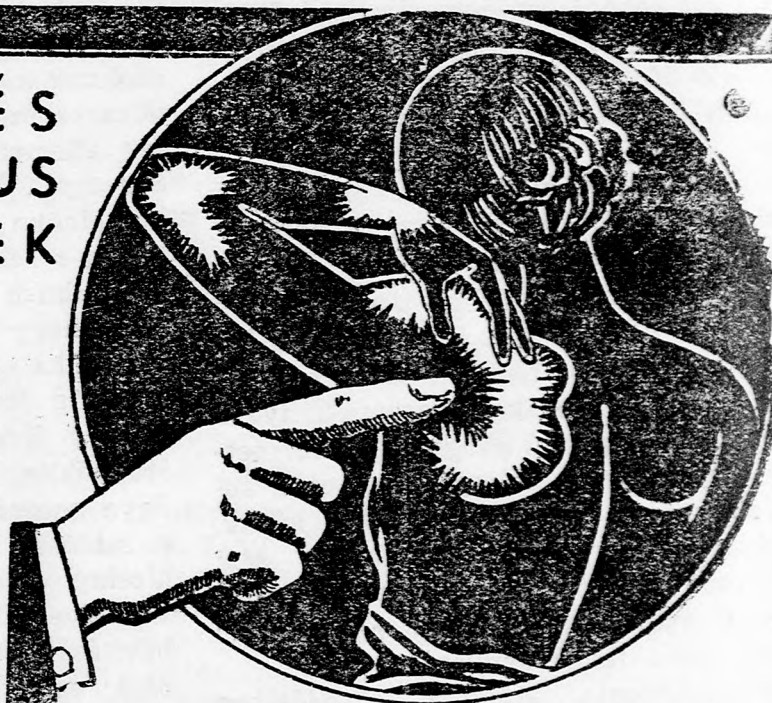
Algyógy fürdőn ort. kóser vendéglő nyílik június 10-én. Kérem szives pártfogásukat. Tisztelettel Weisz Mártonné.

Külfeljárati szoba butorozva, vagy bútor nélkül kiadó. Reg. Ferd. 20. I. e.

Cukrászat és hűdegbüfé kurzust nyitok. Jelentkezőket felveszek. Adlerné, Cal. Reg. Ferdinand 22. I. em.

A REUMA ÉS A REUMATIKUS BETEGSÉGEK

Dumas doktor világhíres orvos „A reuma és a reumatikus betegségek” című munkájában írja: Ha elakarjuk érni a reuma által okozott betegségek teljes gyógyítását, akkor át kell alakítanunk a szervezetet ama részét, amelyen ezek a reumatikus betegségek fejlődnek, küzdenünk kell a hajlamosság, az orvosi kezelést okozó higysavas lerakódások ellen. Fontosabbak a látásmódjára törekvünk az alenti megfigyelést:

Megfigyelésem 1) X... urhógy, 45 éves, egy regelen magához hivatott. Két napja nagyon erős fájdalmakat érez bal felső karjában. A fájdalom jellemzője az, mondja, hogy „madárcsőrny” formájú területen érző a fájdalmat. A választás: spontán, nagyon erős fájdalom, amelyet a legkisebb mozdulatra, vagy nyemásra fokozódni a fájdalom terület a hátyarima beloldalán kezdődik a lapocsa terében folytatódva, az egész vállra és korra kiterjed. Főként a felső-kar első része különösen fájdalmas, az ízületekben semmi. Az ismerős anyára legyengült, hogy a beteg nem tud velem kezést edni. A fájdalom türethetőséget éjjel nem tud aludni. Antipyrin, analgin, faszacetin kezelést sem képes a fájdalmakat enyhíteni. Szédélytelen maradt 2 és fél gram opiprin,

forró töglék, sőt egy erős chloral, bromurel és morfiumból álló folyadék előírása is. Mindezek egy hoztal pár órai álmat. Tekintettel arra, hogy a betegnél, már hosszabb ideje, az orvosi kezelés tényleg mutatkozott, azt tanácsoltam, hogy szedjen naponta 3 kását Urodonal-t. A harmadik napon javulás mutatkozott. Az ötödik napon a beteg állapota kedvező, felkel és majdnem gyógyultnak érzi magát. Néhány nap múlva ismét hívhat; a beteg kijár, folytatja foglalkozását, azonban panasza, hogy a fájdalom nem mutat el teljesen. Elrendeltem, hogy szedjen továbbra is Urodonal-t. X... urhógyt 8 nap múlva látam ismét, és teljesen helyre volt állva egészségre.

AZ URODONALT HOSSZU ESZTENDOK OTA DICSÉRIK a világ legnagyobb orvosai

Az URODONAL KÉSZÍTMÉNY ELŐNYEI
1. Az URODONAL-t nem szokja meg a szervezet.
2. Az URODONAL kúra alkalmazásával nem kell különleges étrendet követnünk.
3. Szedhető az év bármely szakában.

A térszolgálatbiztosító intézet orvosi kassza is rendel URODONAL-t.

Kapható: Gyógyszertárakban és Drogeriákban

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY MEGBIZHATÓ MARKA

FELLEBBVITELI FÓRUM

IRJA: SALAMON LÁSZLÓ

ÉSZAKI ODYSSEA

Ha van döntőfontosságú különbség az úgynevezett primitív népek és a civilizált, főleg pedig a fehér emberek között, úgy ez — a többiek mellett — a civilizált népek kalandkeresésében nyilvánul meg, szemben a kezdetleges népek tér- és időbeli mozdulatlanságával.

De a fehér népeken belül is csak rendszerint a kivételes szellemű, idegrendszerű és vérmérsékletű emberek azok, akik a nemes értelemben vett kalandok hősei, legyen ez a kaland akár érzelmi, akár szellemi, akár tudományos természetű.

A nyársolgár nem kalandkedvelő, mert érdeklődése rendszerint zárt és korlátolt, irtózása az újtól, a mától legeredendőbb lelki tulajdonságai közé tartozik, különösen akkor, ha az a bizonyos új nem keveset számára azonnali haszonnal.

A kaland nagy és önzetlen hősei mindig magában a kalandban, helyesebben a kaland-keltette élményekben keresik és találják meg jutalmukat: az erőfeszítés diadalmas vakmerőségében, a kockázat tudatában, az ellenálló erők legyőzésében, abban a gyönyörben, melyet csak a hősszerű ismer, aki az elérhetetlennek hitt asszonyt először zárja karjaiba.

A történelem összes igazi nagy hőrszai, az alkotás és felfedezés hősei, a szó fenköltébb értelmében vett kalandorok voltak, ha a velük kapcsolatos kaland fogalmát eleve megtisztítjuk a személyes haszonlesés szennytől.

A pénz kalandorai csupán kiaknázói, kizsákmányolói és éhes ragadozói voltak mindannak, amit a nagy kalandor-felfedezők: a Vespucciak, a Kolumbusz Kristófok az Amundsenek és a művészet és tudomány nagy uttorói az egész emberiség javára szándékoztak.

Ez a nemes értelemben vett kalandvágy gyújtotta ki a középkori alkímisták képzeletét, hogy elindulván a bőlceek kövének felkutatására — a vegytani felfedezések egész sorával ajándékozzák meg az emberiséget.

Ez a kalandvágy hajtotta a nagy írókat, a nagy művészeket, a nagy lélekburvárokat, hogy felkutassák az emberi lélek ismeretlen területeit: a szenvedélyek, rettegések, ösztönök ősi hinárját, melynek sötét homályában az ember természetének őslényanti vonatkozásai lappanganak, kerülve a világtagságot és egyben harcban állva vele.

És ez az ősi kalandvágy hajtotta és hajtja azt az északsarki orosz expedíciót is, mely dacolva a borzalmas faggyal, a kietlenség lélekölő egyhangúságával, most arra a dicsőségre tör, hogy az északi sark jégmezőit is az európai civilizáció, a fehér ember kíméletlen uralma alá törje.

Ha ennek az északsarki expedíciónak kizárólag tudományos, vagy minden célirányosságtól mentes, regényes oldalát tekintjük, úgy kétségkívül csak a legnagyobb elismeréssel szólhatunk Schmidt professzor nagyszerű erőfeszítéseiről. Egy izgalmas kalandregény fejezeteit írják be a valóság könyvébe azok a kutatók, akik északi Odyssea kalandjában vesznek részt és akik magában az észlelet, a felfedezés izgalmaiban elégtelvé ki, embernemiatka jéghegyek, fénytelen nappalok és fehér izzásu, félelmetes éjszakák csendjében néznek szembe állandóan a halállal.

Az ilyen erőfeszítések elképzelhetetlenek a lélek és a szív tiszta, szinte emberfeletti megszállottsága nélkül, amely, ha tartalmában nem is, de lényegében a nagy hitvallók, a nagy mártírok, a nagy eszmehirdetők megszállottságához hasonlatos.

S mégis: ha némi kétellyel, ha némi lebiggadt józansággal próbáljuk megítélni ennek az újabb északsarki expedíciónak jelentőségét, mintegy tudatunkba tolaszunk az a kép, amelynek síkján csaknem világszerte egyazon borzalmas jelenetek halmazának: szolgaságba hajtott, éhező tömegek, gigászi hullahegyek, a szellemi és érzelmi sivárságnak, züllöttségnek és meg-

vadultságnak olyan pokla amelyhez képest a vandálok dúlásai és égetései jelentéktelen szalmazüzeknek tűnnek csupán.

Ha erre a vigasztalan képre összpontosítjuk figyelmünket, önkéntelenül felmerül a kérdés: vajon nem-e időszerűtlen kissé pont az északi sark meghódítására pazarolni annyi nemes és nagyszerű energiát ugyanakkor, amikor a lakható és földrajzi-földtani értelemben már tökéletesen felfedezett és föltárt kontinensek, birodalmak és országok népei joggal elvárhatnák hogy végre társadalmi, kulturális és szellemi értelemben is fedezzék fel számukra a világot és hódítsák meg számukra azt a földet, amelyen élni nem, csupán tengődni és idősiött elmulni adatott meg nekik.

Mindaddig, míg a már feltárt és felfedezett világban nem sikerült rendet teremteni, amíg a cézári örület és önzés, a tömegek kétségbeesés korlátoltsága, a szellemi és kulturális téren való visszacsúszás dárídója tart: a még ismeretlen világok felkutatásának csupán szimbóli-

kus jelentősége van, vagy lehet.

A repülés, a hajózás rekordteljesítményei lehetnek tapsra érdemesek, de nem járulnak hozzá a népek, osztályok lesüllyedt szintjének emeléséhez, sőt néha éppen ezek a rekordteljesítmények azok, melyek a tömegek figyelmét és érdeklődését elterelik tényleges problémáikról.

Azzal, hogy az északi sarkon az orosz birodalom zászlaja fog lengeni és a kitűnő Schmidt professzor nagyjelentőségű meteorológiai felfedezésekkel fogja gazdagítani ezt a tudományt: Oroszország belső és külső helyzete aligha fog megváltozni, amiképpen az „Isteni szellő” japán pilótáinak káprázatos rekordteljesítménye egyetlen grammal, vagy kalóriával sem fogja megjavítani a japán nép szégyenteljes táplálkozási viszonyait.

Már pedig a tudomány legfőbb feladata mégis csak az, hogy a maga belső törvényeinek felismerésén túl — az emberiség közös javát szolgálja — s hogy nagy hősei, a maguk hősi önzetlenségükkel és dicséretes kalandvágyukkal ne a pusztulást, hanem az életet szolgálják.

Az önmagáért való tudomány, mely csak saját törvényeinek megismerésére és a természet törvényeinek céliránytalan felkutatására irányul — kétségkívül nagy és szép elképzelés.

De ilyen tudomány nincs, mert hiszen minden természeti törvény az emberi agy tevékenysége folytán vált felismeréssé, már pedig az ember, ha nem is feltétlenül személyi előnyökért, de minden-

esetre emberi vonatkozású célokért tévedt a gondolkodás és kutatás területére. S talán nem volt még korszak az emberiség és főleg a tudományok történelmében, melyben nagyobb szükség lett volna arra, hogy a tudomány emberi feladatokat szolgáljon s hogy az élet támasza és felszabadítója legyen, mint napjainkban.

Talán joggal hihetünk abban, hogy eljön egyszer az az idő, amikor a felszabadult, mert bántó, megalázó, kicsinyes gondjaitól megszabadított emberiség (lelkében és szellemében is felszabadultabbá vált) tagjai, legmélyebb örömeiket azokban a tudományos kísérletekben és rekordteljesítményekben fogják lelmi, melyeket majdan a csillagok, de mindenesetre a titokzatos és roppant űr kikutatására fognak megszervezni. Nem lehetetlen, hogy a sarki expedíciókat majdnem az űr expedíciói fogják felváltani s akkor is lesznek nagyszerű kalandorok, akik a Megismerés szomjától üzetve, készséggel fogják akár életüket is kockáztatni, hogy a legnagyobb kalandok gyönyöreiben részesülhessenek.

Am addig más a feladat. Legalább is időbeli sorrendet illetően — más.

Nagyon fontos az északi sark teljes és tökéletes felfedezése, felkutatása, de talán egyelőre ennél is fontosabb volna, hogy a már felfedezett földet vegyük véglegesen birtokba a — még felfedezetlen ember számára.

Ahol a menekült spanyol gyermekeket nevelik

Mexicó ötszáz spanyol árvát fogadott örökbe

Párizs, május 31. A kulturvilág érdeklődése és részvéte a szabadságukat és kultúrájukat védő spanyol harcosok gyermekei felé fordul. Marokkói légiók, idegen csapatok, idegen repülőgépek pusztítják nemcsak a szabadságharc frontján harcoló seregeket, hanem a védtelen városok asszonyait és gyermekeit is.

Franciaország épügy, mint Anglia, Svájc, épügy, mint Oroszország, a skandináv államok, épügy, mint Mexicó kivesszik részüket a köztársasági spanyolok gyermekeinek megmentésében és megsegítésében.

A svéd bizottság gyermekotthona

A svédországi spanyolbizottság Párizs közelében, Senlis mellett, Ashberg bárónő kastélyában helyezett el ideiglenesen 53 spanyol gyermeket. Egy spanyol tanító, egy svéd ápolónő és megfelelő segéd-személyzet felügyelete alatt élnek a gyermekek. Elhatároztam, hogy meglátogatom őket.

A bejáratnál kis csapat spanyol üdvözölt. Mindannyian kezet szorítottunk. Egy kis leányka belekapaszkodott a kabátomba és amíg ott voltam, el sem eresztette.

— Bonjour, — kiáltották a gyermekek és örültek, hogy már a francia üdvözlést megtanulták.

Egy tizenéves gyermek rögtön bizalmasan, a sarokba vont és spanyolul kérdezte:

— Maestro, professor escuela? A gyerek azt akarta megtudni, hogy tanár vagyok-e?

— No, periodista! (Nem, újságíró!) — válaszoltam. Ennyit már megtanultam spanyolul. A gyermek láthatóan megnyugodott.

A nagy teremben negyven gyermek játszott. Egy szőke svéd ápolónő körülvette a kastélyban. Megmutatta a szép, világos hálószobákat, az óriási konyhát, a tökéletesen berendezett fürdőhelyiségeket és a szép éttermet. A gyermekszobák falait új, vidám mintás tapétával vonták be. A kastély körül park és közvetlen közelben erdő.

Külön is figyelmeztetnek három testvérre, akiknek apja a madridi fronton harcol, az anyjuk gyárban dolgozik. Az 53 gyermek közül tíz teljesen árva.

Mielőtt eltávoztunk volna, a gyermekek a nagy étteremben gyűltek össze és spanyol dalokat énekeltek. Olyan hévvel,

olyan lelkesen, hogy bennünket is magukkal ragadtak.

A kis spanyolok és egy baszk lelkes a párizsi pályaudvaron

A belgák is kivesszik részüket a spanyol gyermekek megmentéséből. Bilbaóból egész sereg gyermeket vittek Franciaországon keresztül Beigiumba. A gyermekeket az antwerpeni szocialista asszonyok képviselői kísérték. Párizsban nagy szeretettel fogadták a spanyol köztársaságért harcoló szabadsághősök gyermekeit. Megvendégték őket. Az egyik kísérő kérdésemre a következőket mondotta:

— Csaknem valamennyi gyermek apja a fronton harcol. Ez a fiú itt egy aszturiai bányász árvája...

— Hol van apukád? — kérdeztem tőle. — Elesett! — válaszolta a gyermek és a hangja szívenütött.

A gyermekek körül ott állnak a párizsi külvárosok asszonyai. A kiskereskedők asszonyai, a vasutasok feleségei. Olvasták az újságban, hogy a spanyol gyermekek mikor utaznak keresztül Párizson és kimentek a pályaudvarra.

— Tegnap olvastam az újságban — mondta az egyik. — Rögtön átmentem a szomszéd fűszereshez. Azt mondta, hogy az ő felesége is kijön. Pénzünk nincs, de a kerületben egy-kettőre összeszedtünk egy kis ajándékot a kis spanyoloknak. Volt, aki konzervát adott, volt aki bonbont, gyümölcsöt.

A svájciak munkája

Svájcban a legtöbb munkáskörzetben, a városokban épügy, mint falvakban, asszonycsoportok alakultak. amelyek a spanyol köztársaságért harcoló proletárok és családjuk számára varrnak, horgolnak és kötszereket gyűjtenek.

A mexikóiak és a többiek

A mexikóiak kongresszusa megszavazta, hogy a köztársasági Spanyolország 500 árva gyermekét örökbe fogadja és neveltetéséről gondoskodik. A gyermekeket a „Marques de Comillas” nevű hajó viszi Mexikóba. A fasiszták mindent elkövettek, hogy ennek a hajónak elindulását megakadályozzák.

Egyébként Oroszország a Krimben neveltet egy sereg spanyol árvát, Franciaország és Anglia is áldozatokat hoz, a bombák elől megmentett spanyol gyermekek egy boldogabb Spanyolország számára. (e. t.)

Lion Feuchtwanger: A hamis Nero. „A zsidó háború” és a „Római zsidó” után Feuchtwanger új könyve „A hamis Nero” új élmény és új megrázó szenzáció. — A hatalmas kötet 410 lap 132 Lei Lepagónak Cluj. — Postán utánvétellel.

Művészeti lakberendezés

SZÉKELY ÉS RÉTI
 BUTORGYÁR R.T. · BUCUREȘTI · TG. MUREȘ
TERVEZÉSÉBEN
 KIVÁNTATRA MEGBIZOTTUNK FELKERESI!

...vastagabb...
 ...20 Lose...
 ...Lotterie, wel...
 ...800 Lei, wir...
 ...Anexa...
 ...Chisinau...
 ...hoz legolcsó...
 ...kosztal ur...
 ...ésre keresek...
 ...București...
 ...pártfogásukat...
 ...vagy bu...
 ...I. e...
 ...nyitok...
 ...Cal. Reg...
 ...bromurel do...
 ...minttal ara...
 ...szótom, hogy...
 ...napon a be...
 ...mulva ismét...
 ...foghatóság...
 ...nem mul...
 ...szedjen to...
 ...és tel...
 ...ÉRIK...
 ...orvosi kap...
 ...Drogeriában...
 ...MARKA

Savonarola

(Ralph Roeder könyve. — A bécsi Bermann-Fischer kiadása.)

Dominikanus volt. Egy az Ur csahosai közül, — hiszen a szójáték régideje Dominikánus formát a Szent Domokos-rend latin nevéből és a rend címere is kutyát mutat, amely farkját tart a szájában. Ez a rend a prédikációt vallotta a legmagasabb fokú egyházi tevékenységnek. Viszont az élet elől a kolostorba menekülő és a kolostor magányában a szabadságot kereső Savonarola a rossz szónok léte. A hallgatóság elfogultá tette, az elfogultság béklyót rakott a nyelvére, ráadásul nem is konyított a maga korának divatos előadásmodorához, amely a görög-római kultúra formáit követte és tartalmilag is a klasszikus bölcselők után igazodott. Savonarola egységezől a bibliáért lelkesedett. Belőle merítette a formát, a nyelvet és belőle — mindenekelőtt az ótestamentum prófétáiból — a tartalmat is. Örök fenyegetések, ijesztő rémképek dübörögtek a beszédeiből a hallgatósága felé, amely — Firenzében vagyunk, a Lorenzo il Magnifico városában, Velece mellett a reneszánsz és a vele járó gazdasági fellendülés és világlátás egyik fókuszában, — teli volt életkedvvel, életerővel és rég áttörte a vallásnak, a dogmának, az erkölcsi törvényeknek sővényét. A kezdő szónok dorgatóriumi számára igazán nem megfelelő ez a talaj.

Vidékre küldték, itt apránként híre kel az örökké háborgó, örökké istenítéletet, súlyos csapásokat hirdető, az egyház reformját követelő szónoknak. Itt inkább akadnak fogékony lelkek a Savonarola komor életfelfogása, szigorú erkölcsi követelése számára. Maga is rábred a szónoki erejére; a hatás, a beszédei visszhangja — pedig jól tudja, hogy a hallgatósága a kocsmában és a bor levél mossa le, a tempomot háta mögött hagyva, a megrendültsége könnyeit — egyik nélkülözhetetlen életelemévé lesz. Már nem is tudná az életét prédikáció nélkül elképzelni és ő, a testet öltött lelkiismeret kezd concessziókat tenni a hatás kedvéért. Mellőzi az elméleti fejtegetéseket, mert rögtön észreveszi, hogy ezek hidegen hagyják, sőt untatják a hallgatóságot és inkább vértizasztó bójtjeinek látomásaival képesíti el és ragadja meg őket.

Pico della Mirandola felfedezi Lorenzo Medicit és Flórenc számára. Hazahívják. Törököt fognak vele. Mert Savonarola kezdi a politikát is belevonni a prédikációi és a látomásai körébe. A szónoklati kezdik aláaknázni az öregedő Lorenzo hatalmát és a szöszéke a Mediciek diktatúrája ellen törő körök centrumává fejlődik. Most már nemcsak az egyház, hanem az állam reformját is követeli; nemcsak a pápát, hanem a tyannust is istenítélettel fenyegeti. A jóslatai kezdnek csodamódra megvalósulni. Meghal a pápa, meghal a politika és az élet nagy művésze, Lorenzo és Itália határán megjelenik a francia király hadseregének fenyegető árnya. A VIII. Károly inváziója megbuktatja Lorenzo pipogya fiát és új államformát hoz Flórencnek. Az új államformán belül döntő szerepe van a prófétává nőtt Savonarolának. Megreformálja az alkotmányt, Isten államává próbálja szentelni Flórencet, nekilendül, hogy kiirtsza belőle a pogány lelket és jövedvet, s azon munkál, hogy minél több aszkéta kereszténységet ömlessen át lakásaiba. Eleinte sikerei vannak. A demokráciáját ugyancsak cum grano salis kell érteni, hiszen a 90 ezerből össze-vissza vagy 3 ezer jut a jogok teljességéhez, — ám a korábbi tizekkel szemben ez is haladás. A latin autorokat kiüti az olvasóközönség kezéből és a bibliát nyomja a markukba; a flórenci boltos a szentírásba kukkant az üres perceiben. Sőt a karnevált is meg tudja fékezni: a pajkos dallamokra egyházi szent szöveget fujnak most már. Sok pirerét, szépitőszereket, alarcot és a sok frivol nótás és novellás könyvet éppenséggel halomba hordatják és máglyára veti. Pedig nagy értéket képviselnek és egy velenű zsidó súlyos ezreket kínál értük. Nem kell a pénz. Tűzbe velük!

Egyébként is bajba keveredik a zsidókkal. A Mediciek széles látkörü gazdasági politikája és a renesszánszából megemerkényült kulturális törekvései kedveztek a zsidóknak: a köztársaság tekintélyes bankárjai és az udvar kedvelt tudósai voltak. A Mediciek menekülésével azonban nekik is befellezik. Eltiltják őket a kamatszédéstől; Savonarola megalapít az altruista

Monte di Piétá-t a kölcsönre szorultak számára, s a zsidók tudományt terjesztő és közvetítő szerepe iránt is kivész az aszkézisben a megértés. A papíron ki is tiltják a zsidókat. Csak a Mediciek visszatéréseivel virrad fel megint nekik.

A Savonarola lelki irányítása alatt álló Flórenc apránként teljesen izolálódik. Ellenséges szigete lesz az egyházi és francia támadás által összekovácsolt nemzeti egységnek; a pápa és az olasz nemzeti érzés egyképpen ellene fordul. A flórenci nép átcsap a másik végletbe a tegnapi még imádozott prófétát tartja minden gazdasági és lelki baj okozójának. Az egyházi átok belefajtja a szót és ami ezzel egy: a lelket. Savonarola nem tud prédikálás nélkül élni tovább szónokol tehát és ha megszólal, rendületlenül a régi vágányokon mozog,

rendületlenül kitart a reformjai, a francia király isteni küldetése és a pápa elitélése mellett. Dacol az egész világgal. Az inkvizíció karmái közé kerül. Megkínózzák, törékeny teste hamarosan összeomlik és a lelke is már csak alig-alig pisllakol: Aláír mindent, amit bírni követelnek. Elismeri, hogy népbolondító volt és hogy csakis önző vágyak fűtötték. Az akasztófán végzi. Nyelve, amelynek ereje egy kis világot fordított fel, némán és dagadtan lóg ki eltorzult arcából. Ráadásul elégetik.

Az amerikai Roeder A Study in Consience-nek nevezi a könyvét, a lelkiismeret ről szóló tanulmányának, mert mindennek előtt a lelkiismeret héroszát látja Savonarolában. Olyasvalakit lát benne, aki örökké az önelkelt vizsgálhatja. Örökké magasabb szempontból ellenőriz minden lelki megmozdulását. És aki kérlelhetetlen bírálja önmagának. Ez a szigor önmaga iránt viszi végeredményében a máglyára is, de ez lovalta fel a veszedelmes politikai szerepre és ami nem kevésbé veszedelmes, a

hivatalos egyház elleni fellépésre is. Először szónokolt, mert a rendje szónoklatok tartását parancsolta rá. Aztán cselekedeteket igyekezett kiváltani a hallgatóból. Nem érte be a pillanatnyi ellágyulásokkal, amiket kicsiholt belőlük. Az élet pedig két oszlopon nyugszik: az egyházon és az államon. Ha ezek a pillérek rozogák, vagy hamis irányba nyulnak, labilis és irányát tévesztett az egyéni élet is. Az egyéni élet kinövései ellen szegszett bírálata így fejlődött székségképpen az egyház és az állam bírálavá. Ez a bíráló aztán hurkot font a nyaka köré.

Az utókor elfelejtette. Könyvtárakban porosodik, amit lelkének izzása kivetett egykor magából. A feljegyzett szónoklatok ebben a ránkmaradt formában gyengék, hatástalanok. Mai szemmel nézve Savonarola csak fogyatékos erejű előfutárja az emberöltővel később megvalósított reformációnak. (I. id)

Parancsszóra bojkottálják az angol királyi udvar tisztviselői is a windsori herceg esküvőjét

Háromszor tíz újságíró az esküvőn

A windsori herceg esküvőjén tíz angol, tíz francia és tíz amerikai újságíró lesz jelen. Egy nagy amerikai hírszolgálati irodát Vanderbilt, a milliommós-riporter fogja képviselni. Valószínű, hogy az esküvőt a candéi kastély nagy könyvtártermében tartják meg, amely 200 személy befogadására alkalmas. Bedeaux, a kastély tulajdonosa ebben a tereben néhány év előtt egy hatalmas orgonát helyezett el, amelynek pipája kétemeletnyi magasságig nyulnak fel.

Ma még nem tudni, hogy a polgári házasságot egyházi esketés fogja-e követni.

A herceg az anglikán egyház tagja, míg Warfield asszony egy amerikai protestáns szekta híve. Az egyházi esküvő körül nehézségek merültek fel, mert az anglikán egyház nem ismeri el a válást, a herceg azonban reméli, hogy sikerül az egyházi hatóságok előttelétit legyőzni s az egyház végül is hajlandó lesz megáldani a frigykötést.

A herceg magántitkára európa valamennyi uralkodóházához házassági értesítőt juttatott el.

Edvárd hercegtől egy hive engedélyt kért arra, hogy az esküvő napján ejtőernyővel a kastély parkjában leszállhasson s a monstí ifjuság nevében virágsokrot nyujthasson át a menyasszonynak.

Újabb hírek szerint a windsori herceg esküvője után Berlinbe utazik és néhány napot tölt el ottani barátainál. A hercegi pár Berlinből Bajorországba utazik s pár hétig a bajor Alpokban pihen.

A herceg néhány héttel ezelőtt egy ügynököt bizott meg azzal, hogy részére Wiesbadenban villát vásároljon. Miután az angol királyi család a kormány nyomása alatt elhatározta, hogy a windsori herceg esküvőjén nem képviselheti magát, nem fogadták el a meghívást azok a herceg által meghívott vendégek sem, akik közvetlenül vagy közvetve a királyi udvar szolgálatában állanak.

Egyetlen kivétel Sir Walter Monkton, a herceg jogtanácsosa, aki mint a cornwalli hercegség ügyésze, az angol király szolgálatában áll. Sir Walter Monkton elfogadta a meghívást, bizonyosra veszik azonban, hogy lemond a cornwalli hercegség ügyészi állásáról.

Augusztus 3-án Zürichben ül össze a huszadik jubilaris cionista világkongresszus

Amerikában június 20-án lesznek a kongresszusi választások

A lengyelországi ortodox és chaszid rabbikar nagyszabású demonstrációja a Keren Kajemet mellett

Zürich, május 31. Egyöntetű jelentések szerint a cionista exekutív határozott a huszadik cionista kongresszus helyének kérdésében. A határozat végleges és eszerint augusztus 3-án Zürichben ül össze az idel cionista világkongresszus.

Az „Isr. Wochenblatt für die Schweiz“ a következő információkat fűzi a kongresszussal kapcsolatos jelentéshez:

Tudvalevőleg előbb Basel választották a kongresszus helyül. Különböző okokból azonban kifogások merültek fel az ellen, amiket nem lehetett figyelmen kívül hagyni. Ezért az utóbbi hetekben más svájci városok kerültek előtérbe, így többek között Genf, Bern, Luzern, Lausanne és Montreux. Különösen a terem-kérdés okozott problémát. A kongresszusnak olyan teremre van szüksége, amelyben 2-3 ezer ülőhely van, ezenkívül az Actions Comitée a frakciók és a bizottságok számára harminc teremre van szükség, amelyek 100-130 embert fogadnak be. Mindezen kívül irodahelyiségekre van szüksége az exekutívnek, a különböző ügyosztályoknak, az alapoknak, a frakcióknak, a kongresszusi vezetőségnek, stb., ami összesen további ötven helyiség igénybevételét jelenti. Miután Luzernben a kongresszusi épület augusztus első hé-

teiben foglalt, Zürich és Bern között kellett választani. Genf azért esett ki a számításból, miután ugyanebben az időben a mandátumbizottság ülészik ott. Így Zürich maradt az egyetlen lehetőség a kongresszus számára. A megnyitót ülést a Tonhalle nagytermében fogják megtartani, míg a további ülések a városi színházban fognak lezajlani. A Jewish Agency Counciljának ülészaka, amely a kongresszus után kezdődik, a Corso nagytermében fog végbemenni. Az egyéb üléstermek és irodák kérdése még nincs teljesen elintézve, valószínű azonban, hogy a Tonhalle mellett lévő Claridenhof lehetőséget nyujt ezeknek a kérdéseknek a megoldására.

A cionista szervezet jubileuma

A kongresszus ünnepélyes keretek között fogja megünnepelni a Cionista Szervezet negyven éves jubileumát. A delegátusok és vendégek száma előreláthatólag jóval nagyobb lesz, mint az előbbi kongresszusokon. Amerikából és Palesztinából máris nagyszámú küldöttségek jelentették be részvételüket. A jubileumi ünnepségek vasárnap, augusztus 8-án fognak lezajlani s azokon előreláthatólag hat-ezer delegátus és vendég fog résztvenni. Julius végén és augusztus első napjaiban a Ke-

ren Hajjeszód és a Keren Kajemet, valamint a különböző cionista pártok tartanak konferenciákat. A kongresszusi iroda máris megkezdte működését Zürichben. Az iroda élén dr. Kahn és dr. Fritz Ullmann állanak.

Az amerikai kongresszusi választások

Newyorki jelentés szerint Amerikában június 20-án fognak lezajlani a cionista kongresszusi választások. Számos amerikai zsidó szervezet összes tagja részére megváltotta a sékelt. Az Egyesült Államokban félmillióra akarják emelni ebben az évben a sékelek számát és minden jel arra mutat, hogy ezt a célt sikerül is elérni.

Varsó, május 31. A lengyelországi ortodox zsidóság történetében először fordult elő, hogy az ország különböző részeiből egybesereglett ortodox rabbik nagy gyülekezete, demonstratív módon tett hitet a Keren Kajemet palesztinai földmegváltó eszméje mellett. A nagyleltőségű rabbiösszejövetelen a lengyelországi ortodox rabbikar előkelőségei közül a Chofec Chaim fia, rabbi Pupko Radumból és a bichovi chaszid rabbi is résztvett. Az összejövetelen Rubinstein vilnai főrabbi, sejmiképviselő elnököl.

A varsói zsidó hitközség nagytermében zajlott le a Keren Kajemet eszméjének propagálására összehívott értekezlet, amelyre válasszal tölöngtak a vallásos zsidó tömegek.

Rubinstein főrabbi megnyitott beszéde után rabbi J. L. Fischmann, a palesztinai Mizrach vezér és a cionista exekutív tagja tartott nagyszabású expozé a Keren Kajemet földpolitikájáról és rámutatott arra, hogy négy millió dunam földet vásárolhatna meg most a Keren Kajemet 60 millió fontért. A Zsidó Nemzeti Alap lényegesen megagobbitathatna földbirtokát, ha a galúti zsidóság rendelkezésére bocsátaná az ehhez szükséges anyagi eszközöket.

Mély hatást gyakorolt a gyülekezetre a Chofec Chaim fiának beszéde.

Hogy milyen nagy micva a szentföldön lakni — mondotta rabbi Pupko — abból is kitűnik, hogy a törvény megengedi, hogy szombaton is megirathassanak a zsidók egy nemzisével palesztinai földvásárlásról szóló szerződést.

A szónok végül a tóra nagyjainak és az összes rabbiknak összefogását kérte a Keren Kajemet szolgálatában.

Az egyik rabbi azt javasolta, hogy az esküvőket is állítsák a Keren Kajemet szolgálatába. Ugy, ahogy eddig, az volt a szokás, hogy a chüpe alatt eltörtek egy poharat Jeruzsálem rombadőlésének emlékeztetőre, akként járuljanak hozzá most anyagilag az egybekelőkké és hozzátartozóik a Keren Kajemet műveléséhez, a megváltásra való emlékezés jeléül. Azt javasolta továbbá, hogy a rabbik az általuk kiállított születési és házassági okmányok di-jainak bizonyos százalékát a Keren Kajemeth-nek adják.

Az összejövetel végül számos határozati javaslatot fogadott el, amelyek a Keren Kajemet földvásárló tevékenységének jelentőségét emelik ki és felhívják a vallásos zsidóságot a Keren Kajemet művének hathatós előmozdítására.

Crystalin és Tropic a legmodernebb. Az egész világ bizalmát bírja, mert minőségileg pótolhatatlan. Ne fogadjon el „OLLA“ helyett silány utánzatokat.

KEDD, 1937.
H
Házatérnek
Bucurestib
szerint Gr.
és a jövő
eredményét
ahogyan ő
késben látja.
élnőke júniu
országba Pári
Bucurestib
ünnepségein.
Uj rendszer
jelentik:
Rennnyiben a Ra
helyfogl
500-400
III. osztályok
kiváltást. —
jegyeket
jegyeket
jegyek e
60
megszáit
szállodá
Agyvértódu
felelemét
ható
haszn
gyomorra egy
megszül
Gyermekny
A gyer
mindig a k
törtörtök. A
közvetkező
számára öt
egyes orvostan
meknyaralatasi
nyaralás helye
közvetlen a ter
parkkal, játékte
1-14 éves korig
től augusztus
1-től szeptem
és. Ar: Oradea
aktiv utlevél, v
pontoskodás, fü
lbelül 10.000
nyujt Dr. Bárd
ad Nr. 26/C.
megszerzésére
abb jelentkezé

Jacob
Cluj, Calea I
Vidám é
mararosi
Sighetrol jelen
án nyilik a
partos meleg
képrázatos pa
ette az első n
sürgés-forgó
esen kihalt k
bólik a vidár
ülő érkezik
zért jöttek,
anak családij
ezzen idejére
osan kitették
edelmi forrá
mennyien ren
zítették és
zobákat. A
itt magáér
nem valósítha
kapcsolatos r
oskodtak ar
szemvendjen s
szemponjából
szert építette
strandot is,
égsége Sighet
örökben téhá
van kivilágit
természetesne
otálási pomp
köz fáktól.
sak ellát cs
nyaly csöndjé
sürgés kelle

HIREK

Hazatérnek a külföldi utjalkaról a politikusok. Bucurestiből jelentik: A Timpul hirtelénél Gr. Iunian szerdán érkezik haza Bécsből és a jövő héten beszámol külföldi utjalkarának eredményeiről, valamint a helyi helyzetéről, ahogyan ő azt a legutóbbi események tükrében látja. — Gr. Filipescu, a konzervatív párt elnöke június második felébe tér vissza az országba Párizsból. — Mironescu kedden érkezik Bucurestibe és résztvesz a restauráció ünnepségein.

Uj rendszer a Rapid-vonatokon. Bucurestiből jelentik: A CFR újítást vezetett be, amennyiben a Rapid-vonatokon bérletet lehet váltani a helyfoglalás végett. A bérletek havi ára 500-400-300 lejbe kerülnek az I-II-III. osztályokon és feleslegessé teszik a bérletváltást. — A CFR közli, hogy a körutazási jegyeket minden állomáson vagy menetjegyirodában meg lehet rendelni. A körutazási jegyek előnye: 70 százalékos tarifakedvezmény, 60 napos érvényesség, korlátlan számú megállás, kedvezmény a jegyeken felsorolt szállodákban.

Agyvértől, szívzorogás, nehéz légzés, félelemérzet, álmatlanság a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” káserviz használata által — reggelenként egy pohárral — igen sokszor gyorsan megszüntethető. Az orvosok ajánlják.

Gyermeknyaralattási akció Olaszországba. A gyermekek nyaralattásának kérdése mindig a legnehezebb szülői problémákhoz tartozik. A nyaralás: egészség és tartalom a következő évre. Ez évben a kérdés sokak számára önmagától megoldódik: Bárdos Ágnes orvostanhallgató olaszországi gyermeknyaralattási akciót szervez. Feltételek: nyaralás helye Portorozo, Virginia pensio, közvetlen a tenger mellett, saját stranddal, parkkal, játékterekkel. Fűk 7-12-ig, lányok 7-14 éves korig jöhetnek. Első turnus július 1-től augusztus 1-ig, második turnus augusztus 1-től szeptember 1-ig. Napi ötszöri étkezés. Ár: Oradea-tól utiköltség oda-vissza kollektív utlevél, vízum, teljes ellátás, orvosi gondoskodás, fürdő, sport, kirándulások, körülbelül 10.000 Lei. Részletes felvilágosítást nyújt Dr. Bárdos Oradea, Bulv. Reg. Ferdinand Nr. 26/C. Telefon: 10-77. Az utlevél megszerzésére való tekintettel minél gyorsabb jelentkezést kérünk.

Üngylikos lett egy ismert galati bankár fia. Bucurestiből jelentik: Manuțiu ügyvéd, az ismert galati bankár fia, ma reggel 9 órakor agyonlőtte magát. Allitóltag összeveszett a feleségével.

A HITLERISTA ÉS A HOLLANDIAI ZSIDÓ. Hollandiai zsidó sétál Berlinben. Szembe jön vele egy jókora horogkereszttel felszerelt rohamosztagos. A zsidó nyugodtan elhalad mellette. A rohamosztagos utánaszól:

— Te zsidó, miért nem köszönsz? Nem látod a jelvényeidet?

— Én holland állampolgár vagyok — válaszolta a zsidó — semmi közöm a maga jelvényeidhez.

— Na megállj csak, elmegy még Hitler Hollandiába!

— Csak jöjjön — válaszolja a zsidó — ott van már Vilmos császár is...

Vicki Baum: Karrier. Karrier az, ha egy nő úgy áldozza fel magát egy férfire, hogy pincérből, szegény modellből nagy kókott, gazdag és sikeres primadonna lesz? Mindenesetre a karriernek egyik fele, amely a szegénységből, az elesettségből a pénz, a fény, a dicsőség világába emel. Az igazi nagy karriert Vicki Baum: Karrier című regényében írta meg, amely most jelent meg magyar nyelven. Doris Hart, a regény megkapó és megható hősnője lélekben válik nagy nővé, nagy emberré, az önfeláldozás édes kínját is megízlel szerelmes asszonnyá. A kötetet az Athenaeum adta ki kétpengős sorozatában. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje a teljes sorozat és az Athenaeum újdonságok jegyzékét.

Halálozás. Vasárnap hajnalban meghalt egyik kolozsvári szanatóriumban Schön Ida hídai urleány 22 éves korában. A szellemes és bájos leány temetése vasárnap este ment végbe Hidán a község egész lakosságának osztottan részvételével. — Kétfőn délelőtt váratlanul meghalt Kolozsváron Deutsch Ignác, az Unio szállító cég igazgatója hetvenegy éves korában. A megboldogult a város régi érdemes polgára volt. Családjá iránt nagy részvét nyilatkozik meg. Temetése június elsején, kedden délután 6 órakor lesz a Str. Regala 41. szám alatti gyászházban.

Tilea külföldi utja. Bucurestiből jelentik: V. V. Tilea, a vaidista párt vezetőmbere tegnap este hosszabb időre külföldre utazott.

Jelentkezés az oradeai társulati fiú és női kereskedelmi liceum V. osztályába való felvételi vizsgálatra. Alkik a kereskedelmi liceum V. osztályába óhajtanak beiratkozni, a június szesszióban tartandó felvételi vizsgálatra június 20-ig tartoznak az intézetek igazgatóságainál jelentkezni a középiskola negyedik osztályát igazoló bizonyítvány felmutatása mellett. A vizsgálat június 22-én kezdődik. A szeptemberi szesszióra való jelentkezés határideje szeptember 3. Felvilágosítást — tekintettel arra, hogy a felvételi vizsga anyaga megváltozott — az iskolák igazgatóságai adnak — Oradea, Aleea Gojdu 1.)

Felhívás. Mindazokat, akik a Menaka csütörtöki estélyére jegyet váltottak, felkérjük, hogy jegyeiket haláléktáruul cseréjék át a szerdai előadásra, mert a Menaka csoport svájci szerződése arra kényszerítette — tekintve, hogy már szombaton Zürichben kell fellépjenek, — hogy csütörtöki fellépésüket lemondják. Kérünk tehát mindenkit, hogy a szerda estére szülői jegyéről idejében gondoskodjon. A Rendezőség.

OLCSÓ NYARI HELYARAK! 15, 19 plus 5 lej bélyeg. Két nagyon jó film! Hűvös terem! A legkeleesebb és legolcsóbb szórakozás! Ma, keddtől a ROYAL slágermozgóban.

I. A tigrisek szigete
Lélegzetvisszafojtóan izgalmas dzsungel-film.

II. ORVÉNY
Világsikerű erotikus francia filmregény. Uj világhírű.

Sulyos autokarambol Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Sulyos autószerencsétlenség történt tegnap délután a Stefan cel Mare-szűzén Bucurestiben. Egy magánautó, amelyben Asan nagybirtokos felesége ült, összeütközött egy poesti gépkocsival. Asanné sulyosan megsebesült. A balesetet a két sofőr figyelmetlensége okozta. Mindkettőjüket letartóztatták.

Veszedelem rablóvezérnőt fogott el a rendőrség. Bucurestiből jelentik: Az állambiztonsági hivatal közegei a Bucuresti—Ploesti vonalon elfogták Lina Badeat, egy veszedelmes vasuti tolvajbanda főnöknőjét.

Passuth László: Eurázia. Az emlékeztető világ-regény pályázat keretében kiírt magyarországi pályázaton a magyar zsűri Passuth László: Eurázia című regényét dicséretre méltatta. Valójában igen nehéz lehetett a választásuk a Halászok macska uccája és az Eurázia között, mert ez a regény, azonkívül, hogy megkapó, színes és gazdag cselekményi olvasmány, szerzőjének rendkívül iróni kvalitásairól tanuskodik. A regény színhelye jóformán az egész világ, de a cselekmény gyújtópontjában Budapest áll, a háború utáni esztendő Budapestje, ahol a véletlen egy sor, jórészt elhajlottorsu életet kever össze. Eurázia egy gyermek, egy japán ezredes és egy magyar lány gyermekének neve. De ezenfelül sokkal több is. Emberek az világok kapcsolódnak egy ritka történelmi pillanatban. A regény az Athenaeum kétpengős regénysorozatában most jelent meg. Fűzve 53 Lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje a teljes sorozat és az Athenaeum újdonságok jegyzékét.

A magyar párt kisebbségi szakosztályának szemléte. Mint legutóbbi számunkban megírtuk, a magyar párt vezetősége két napon át tanácskozott a magyar kisebbség sorsáról és politikai helyzetéről. A párt kisebbségi szakosztálya vasárnap délelőtt tartotta ülését, dr. Jakabffy Elemér elnökletével. Dr. Szathmáry Lajos „Gyakorlati hozzászólás a magyar szórványgyűző” címen tartotta meg előadását és számadatok felsorolásával megállapította, hogy a szórványok magyarsága mintegy 290 ezer lelket tesz ki. Dr. Gabányi Imre a vegyesházasságról, Paál Árpád dr. a szórványok egységesítésének szükségességéről, Albrecht Dezső a falusi iparról beszélt. Dr. Atzél Ede a gyakorlati munka megkezdését sürgette, majd Hegedűs Nándor tartotta meg „A kétoldalú szerződések rendszere a kisebbség védelmében” című érdekes előadását. Az előadáshoz számosan szólaltak fel, majd pedig dr. Kovács Árpád „Az államnyelv a kisebbségi iskolákban” címen értekezett nagy alaposággal. Páll György dr. a temesvári népkisebbségi szakkönyvtár helyzetéről beszélt, majd dr. Asztalos Sándor a „Nemzeti munkavédelem a kisebbségek szempontjából” címen tartott érdekes előadást. Dr. Fehér Imre és Demeter Béla szólalt fel az előadáshoz. Végül Becski mérnök tolmácsolta Jakabffy elnöknek a szakosztály hálóját az ügy érdekében kifejtett fáradhatatlan munkásságáért.

Pályázati hirdetmény

A bistrjai ort. izr. hitközség iskolaszéke ideiglenes tanítói állásra pályázatot hirdet. Pályázhatnak oly férfi és nő, okleveles tanítók, akik a törvény követelményeinek megfelelően román nyelvű iskolában működni képesek. A vallásos életmódot igazoló és egyéb okmánymásokkal felszerelt pályázati kérvényeket a fizetési igények, családi állapot, kor, eddigi szolgálati évek megjelölésével 1937 június 10-ig alulírott igazgatósághoz benyújtandók. A német és héber nyelvet tanítani tudók előnyben részesülnek. **Dirigju-ne scolare primare izraelite, Bistrita.**

SCHWARTZ MENYHERTNE
Ort. Zsidó Leányinternátus
Oradea, Str. Episcopul Ciorogariu No. 8.
fiu- és leánygyermek nyaralattása,
kies tékvesű, magaslaton levő
Brátcón
állomástól 8 percrenyre, a hegyek között épült egészséges középületben, por- és szélmentes helyen. — **Allandó felügyelet!** Kiránduló helyek! Sporttájer vezetése mellett az összes sportágak szakszerű tanítása! Mérsékelt árak! Strand! Teniszpálya! Rádió! Hízó-, nap- és légtúra! Kitérő referenciák. Prospektus! Gyermek kisérvél és anélkül is felvételnél. Telefon Oradea No. 11. Brátcái nyaralattélen No. 2.
Kérjük a jelentkezéseket elhelyezés végett mielőbb eszközölni.

Ha ülo foglalkozás
amely számos ember kenyerere, székrekedést és emesztési zavarokat okoz. Sok keserűség jár ezekkel. Előzze meg a bajt, "Leopills" révén, mielőtt krónikussá válna. "Leopills" kizárólag növényi hashajtó és hatása enyhe és biztos.

Dobozok 30.— és 80.— leért minűten gyógyszerárban és árogeriában kaphatók.

LEOPIILLS

Uj valóság kapujánál

Komoly hűvös hegyi táj mered élénk, ha a telchaji dombtetőről szétnézünk. Ide látzók Trumpeldor kolóniájának udvara, ahol utolsó csepp vérükig védték magukat a chalucok az arab banditák támadásai ellen és amely azóta nemzedékünk Palesztina-mozgalmában a mindhalálig való hűségnek és önfeláldozásnak szimboluma lett. Tel-Chájon túl, a mocsárvidék nedves gőzében terül el Hule síksága, a zsidó kolonizáció jövő területe. Különös jelentősége van annak, hogy a zsidó néphez intézett szózat éppen erre a vidékre mutat, amelyben uj tetteket kell végrehajtani!

A Hule-mocsár területének szanálása során régi római templomok maradványaira bukkantak. Josephus Flavius és a Talmud a hegyi falvak gazdaságáról írnak, míg ma elvadultan és gyéren lakva áll ez a romantikus vidék. A síkság alig ad kenyeret a földhözragadt beduin törzseknek, amelyek bivalyaikat legeltetik itt. Mocsárlázban gyötrődnek primitív nádkunyhókban, amelyhez a Hule adja az építőanyagot. De az utóbbi évek tudományos kutatásai megállapították, hogy az egész lópvidék lecsapolása után kiválóan alkalmas intenzív gazdálkodásra és sűrű telepítésre, mint volt valaha régen, a távoli történelmi időkben.

Az évszázadok óta elhanyagolt lápon most zsidó kezek el fogják vetni a civilizáció és a haladás magvát. Nehéz munka lesz, mert kemény harcot kell majd vívni a természettel, akár csak az afrikai, vagy ausztráliai ősbözőtökben a nagy gyarmatosítók idején.

A Hule lapály mocsárvidékének lecsapolására még a háború előtti török kormány adott koncessziót szíriai nagybirtokosoknak, akik azonban nem használták ki és paragon hagyták a vidéket. Hosszu évekkig tartó tárgyalások után most sikerült a Keren Kajemethnek és az Icanak a koncessziót magához ragadni és a palesztinai kormány támogatása mellett rövidesen meg fog indulni itt az országépítés leghatalmasabb kolonizációs vállalkozása.

Nagy horderejű és döntő politikai események előtt áll ma Erec Jiszráél a múltévi zavargások után. Ha ebben az órában a Keren Kajemeth hatalmas erőfeszítést követel a zsidó néptől, ez nemcsak annyit jelent, hogy egy új darab földet akar megváltani. Nemcsak azt jelenti, hogy a KKL földtartálékot akar megszerezni, hanem ezzel akarja a zsidó nép számára a lehetőségét megszerezni arra, hogy a mult esztendő eseményeire megadja a méltó választ.

Ezt a földet látta Trumpeldor Tel Cháj kapujából!

Ha megérjük ezt a szimbolumot, hűek maradunk azoknak az emlékekhez, akik hűek voltak a zsidó ideálokhöz!

— Összel jön csak Romániába Flandin. Bucurestiből jelentik: Flandin volt francia miniszterelnök öszire halasztotta el romániai látogatását.

— Meghívó. A Zsidó Párt kolozsvári tagozata folyó hó 2-án, szerdán este 9 órakor a Str. Stroescu 7/b alatti helyiségében ülést tart, amelyre a női, a munkaiparos és ifjúsági szekciók vezetőségi tagjait ezennel meghívjuk. Dr. Kertész Jenő elnök, dr. Kohn Ottó titkár.

Jegszekrények a készítőnél

Jacob Grünwald
Cluj, Calea Decembal 28. Telefon: 7-41.

Vidám élet zajlik már a maramures-maramarosi Costui-Rónaszék fürdőhelyen. Sighetről jelentik: Hivatalosan csak június 1-én nyílik a costui-rónaszéki fürdő, de a tartós meleg idő erre a csodálatos fekvésű, panorámaszerű panorámájú fürdőhelyre csődítette az első nyaralókat. A faluban már nagy a sürgés-forgás. Rónaszék ugyanis télen teljesen kihalt község, de tavasszal megkezdődik a vidám, zajos élet. Rengeteg kiránduló érkezik a községbe, sokan meg csak azért jöttek, hogy megfelelő lakást rezerválni családjuknak vagy ismerősüknek a szezon idejére. A falusi gazdák ezuttal alaposan kitették magukért, tudják, hogy főjövedelmi forrásuk a kiadó szoba. Most valahánnyien rendezték, kifestették, feldíszították és rendezes beburorták a kiadó szobákat. A fürdőigazgatóság is alaposan kitette magát: egyelőre ezen a nyáron még nem valósíthatják meg a fürdő átépítésével kapcsolatos nagyszabású tervüket, de gondoskodtak arról, hogy a közönség addig se szenvedjen semmiben hiányt a kényelem szempontjából. Huszonhat méter hosszú teraszt építettek és rendezték a homokstrandot is. Ugyanakkor bevezették a közönségbe Sighetről a villanyvilágítást. Az esti órákban tehát az egész falu nagyvárosiasan van kivilágítva. A vadregényes hegyek, a természetesen ezen utólrhetelen remek alvóhelyre pompákban a május disztribúció fákától. Az egész vidék, amerre a szem csak ellát csodálatos panoráma, amelynek minden részét vidám turisták és madárcsinegés kellemes lármája tölti be.

